

Fremsat den 8. oktober 2009 af fødevarerministeren (Eva Kjer Hansen)

Forslag

til

Lov om Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram

Kapitel 1

Formål og indhold

§ 1. Lovens formål søges varetaget gennem en forsknings- og innovationsindsats, der organiseres i et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet. Programmet benævnes GUDP.

Stk. 2. Under GUDP ydes tilskud til projekter, der bidrager til en konkurrence- og bæredygtig fødevarer- og nonfood produktion, herunder bidrager til udvikling af erhvervspotentialer, vækst, beskæftigelse, arbejdsmiljø og videreudvikling af en markedsdrevet økologisk sektor samtidig med, at et højt niveau sikres inden for følgende områder:

- 1) Klima-, miljø- og naturbeskyttelse.
- 2) Dyrevelfærd.
- 3) Fødevarerens sikkerhed og sundhed.

Stk. 3. Tilskud, jf. stk. 2, ydes til

- 1) udviklings- og demonstrationsprojekter samt til forskningsprojekter, der skaber grundlag for gennemførelse af udviklings- og demonstrationsprojekter,
- 2) fremme af et aktivt samarbejde mellem offentlige og private aktører og
- 3) styrkelse af samspillet mellem GUDP og internationale programmer på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

Kapitel 2

Organisering og administration

§ 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri udpeger en bestyrelse for GUDP. Bestyrelsen består af en formand og syv medlemmer.

Stk. 2. Fire medlemmer af bestyrelsen udpeges efter indstilling fra henholdsvis økonomi- og erhvervsministeren, miljøministeren, ministeren for videnskab, teknologi og udvikling samt ministeren for klima og energi.

Stk. 3. Bestyrelsen udpeges for en periode af fire år med mulighed for genudpegnings.

§ 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri stiller sekretariatsbistand til rådighed for bestyrelsen for GUDP.

Stk. 2. Ministeren fastsætter bestyrelsens forretningsorden.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om bestyrelsens adgang til delegation til formand og sekretariat, herunder vedrørende sager af hastende karakter.

§ 4. Bestyrelsen udarbejder forslag til strategi for GUDP vedrørende udfordringer og udnyttelse af potentialer inden for udvikling af en konkurrence- og bæredygtig fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor. Bestyrelsen udarbejder endvidere forslag til en handlingsplan for konkrete indsatsområder under GUDP, herunder fastlægges kvantificerbare mål og indikatorer for indsatsen. Handlingsplanen danner grundlag for bestyrelsens indkaldelser af projektansøgninger inden for lovens formål.

Stk. 2. Bestyrelsen indhenter i forbindelse med konkrete økologiske forskningsindsatser, der skal skabe grundlag for gennemførelse af udviklings- og demonstrationsprojekter på økologiområdet, indstilling om fokusområder m.v. fra bestyrelsen for Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer, der benævnes ICROFS.

Stk. 3. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri godkender bestyrelsens forslag til strategi og handlingsplan.

§ 5. Bestyrelsen indhenter forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd i henhold til lov om forskningsrådgivning m.v. Bestyrelsen kan desuden indhente forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd vedrørende andre projektansøgninger i henhold til lov om forskningsrådgivning m.v.

Stk. 2. Bestyrelsen indhenter faglig rådgivning vedrørende økologiområdet hos Det Økologiske Fødevareråd, jf. § 4 i økologiloven.

Stk. 3. Bestyrelsen for GUDP indhenter indstilling fra bestyrelsen for ICROFS vedrørende ansøgninger om tilskud til økologiske forskningsaktiviteter.

Stk. 4. Bestyrelsen indhenter inden udarbejdelse af forslag til strategi og handlingsplaner rådgivning fra relevante myndigheder og interessenter inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri-, akvakultur- og miljøsektoren.

§ 6. Bestyrelsen rådgiver inden for lovens formål ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri om relevante initiativer, herunder vedrørende imødegåelse af barrierer for implementering af ny viden og konkurrence- og bæredygtig teknologi inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

Stk. 2. Bestyrelsen kan inden for lovens formål rådgive om ordninger for tilskud, der kan ydes af ministeren i medfør af landdistriktsloven og fiskeriudviklingsloven.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om bestyrelsens rådgivning i henhold til stk. 2.

§ 7. Bestyrelsen afgiver indstilling til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri vedrørende afholdelse af udgifter til analyser, evaluering og effektivvurdering af indsatser m.v. inden for lovens område samt formidling af resultaterne af indsatsen.

§ 8. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om lovens gennemførelse og om

- 1) regnskaber og revision vedrørende projekter, hvortil der gives tilsagn om tilskud,
- 2) offentliggørelse af resultaterne af de projekter, hvortil der gives tilsagn om tilskud,
- 3) udbetaling af tilskud og bidrag, der er ydet under loven,
- 4) evaluering af GUDP og
- 5) udarbejdelse af årlig beretning.

Kapitel 3

Tildeling af tilskud m.v.

§ 9. Bestyrelsen træffer på grundlag af handlingsplanen, jf. § 4, stk. 1, beslutning om anvendelse af den bevilling, der er fastsat på de årlige finanslove, og beslutning om indkaldelse af projektansøgninger.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter bl.a. i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler regler om ydelse af projekttilskud, herunder om tilskudsbeholdninger og maksimale tilskudssatser.

Stk. 3. Ministeren kan fastsætte regler om tilskud til projekter, der kan opnå tilskud efter anden lovgivning, herunder om at der ikke kan gives tilskud i henhold til denne lov.

§ 10. Bestyrelsen træffer afgørelse om tilsagn om tilskud til udviklings- og demonstrationsprojekter samt forskningsprojekter, der skaber grundlag for gennemførelse af udviklings- og demonstrationsprojekter.

Stk. 2. Ved afgørelse af, om der skal gives tilsagn om tilskud, foretager bestyrelsen en vurdering af opfyldelsen af lovens formål, projektforslagets nyhedsværdi, faglige kvalitet, effekt, relevans, samfunds- og erhvervsmæssige hensyn samt organisatoriske forhold.

Stk. 3. Bestyrelsen offentliggør i forbindelse med indkaldelser af projektansøgninger de maksimale tilskudssatser, der skal være gældende for de projekter, som indkaldelsen vedrører, jf. dog § 9, stk. 2. Bestyrelsen offentliggør endvidere de kriterier, der i henhold til stk. 2 indgår i vurderingen af de enkelte projektansøgninger om tilskud.

§ 11. Tilsagn om tilskud efter § 10 kan gives til projekter, der gennemføres af

- 1) ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter, erhvervsfiskerifartøjer og akvakulturanlæg,
- 2) private virksomheder og brancheorganisationer og lignende,
- 3) foreninger,
- 4) selvejende institutioner,
- 5) offentlige og private forskningsinstitutioner og
- 6) grupper eller sammenslutninger af de under nr. 1–5 nævnte parter.

§ 12. Bestyrelsen kan give tilsagn om tilskud til projekter, der fremmer samarbejdet mellem offentlige og private aktører, samt til projekter, der styrker samspillet mellem GUDP og internationale programmer og aktiviteter, som vedrører lovens område.

Stk. 2. Bestyrelsen kan yde bidrag til internationale programmer for forskning, udvikling, innovation og demonstration, hvis bestyrelsen vurderer, at samarbejdet vil være til gavn for udvikling af den danske fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor samt har sikret sig, at midlerne vil blive fordelt i åben konkurrence og efter en faglig kvalitetsvurdering, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Bestyrelsens fordeling af midler til fora, der udmønter og administrerer internationale programmer, jf. stk. 2, godkendes af ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri for så vidt angår størrelsen af midlerne, de retlige rammer for det internationale forums fordeling af midlerne, dets generelle bevillingsforudsætninger og dets regnskabsaflæggelse samt revision.

§ 13. Det er en betingelse for at opnå tilsagn om tilskud efter loven, at projektet eller aktiviteten ikke er påbegyndt, før der er givet tilsagn.

Kapitel 4

Bortfald og tilbagebetaling af tilskud

§ 14. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter regler om, at tilskud helt eller delvist skal tilbagebetales i tilfælde, hvor tilskudsmodtager på baggrund af tilskuddet har opnået en kommerciel indtjening.

§ 15. Tilskud efter denne lov bortfalder, hvis

- 1) tilskudsmodtageren har afgivet urigtige eller vildledende oplysninger eller har fortiet oplysninger af betydning for sagens afgørelse,
- 2) betingelserne for tilskud ikke længere opfyldes eller
- 3) tilskudsmodtageren tilsidesætter sine pligter i medfør af loven eller bestemmelser fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om tilbagebetaling af udbetalte tilskud og træffe afgørelse om bortfald af tilskud efter stk. 1.

Stk. 3. Tilskud, der skal tilbagebetales, jf. stk. 2, skal tilbagebetales med tillæg af renter. Rentetillægget beregnes fra tidspunktet for meddelelse af tilbagebetalingskravet, til tilbagebetaling sker, og med den referencesats med tillæg, der er fastsat i renteloven. Rentetillægget udgør dog mindst 50 kr.

Kapitel 5

Oplysningspligt og kontrol m.v.

Oplysningspligt

§ 16. Tilskudsmodtageren skal i hele perioden, hvor betingelserne for tilskud efter loven eller regler udstedt i medfør af loven skal opfyldes, underrette ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri, hvis betingelserne for tilskud ikke længere er opfyldt.

Stk. 2. Tilskudsmodtageren skal i hele perioden, hvor betingelserne for tilskud efter loven eller regler udstedt i medfør heraf skal opfyldes, på ministerens forlangende afgive erklæring om, hvorvidt betingelserne for tilskud fortsat er opfyldt.

Kontrol m.v.

§ 17. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, har til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til lokaliteter, der ejes eller drives af en fysisk eller juridisk person, der har modtaget tilsagn om tilskud efter loven. På tilsvarende måde har ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, adgang til regnskaber, forretningsbøger, papirer m.v., herunder også materiale, der opbevares i elektronisk form, for at tilvejebringe oplysninger til brug for løsning af opgaver i henhold til loven eller til regler, der er fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. Den, der har modtaget tilsagn om tilskud, skal efter anmodning fra ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, yde den fornødne vejledning og hjælp ved kontrollens gennemførelse, og det materiale, der er nævnt i stk. 1, skal udleveres eller indsendes til ministeren eller den, ministeren bemyndiger hertil, på dennes begæring.

Stk. 3. Politiet yder om nødvendigt bistand til gennemførelse af den kontrol, der er nævnt i stk. 1. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler herom.

Stk. 4. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om kontrol af de projekter, hvortil der ydes tilskud efter loven.

§ 18. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri eller den, ministeren bemyndiger hertil, kan hos andre offentlige myndigheder indhente de oplysninger, der er nødvendige for at kontrollere overholdelsen af loven og de regler, der er udstedt i medfør af loven, med henblik på registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed.

Kapitel 6

Delegation og klageadgang

§ 19. Henlægger ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri sine beføjelser efter loven til en myndighed under ministeriet, kan ministeren fastsætte regler om adgang til at klage over myndighedens afgørelse, herunder om at klage ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, og om myn-

dighedens adgang til at genoptage en sag, efter der er indgivet klage.

Stk. 2. Afgørelser truffet af bestyrelsen for GUDP i henhold til loven eller i henhold til regler udstedt i medfør af loven kan alene påklages til ministeren for så vidt angår retlige spørgsmål.

Kapitel 7

Straffebestemmelser m.v.

§ 20. Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde den, der

- 1) afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger af betydning for afgørelser, der træffes i henhold til loven, og i øvrigt afgiver urigtige eller vildledende oplysninger eller fortier oplysninger, som den pågældende har pligt til at afgive i henhold til § 16 og § 17, stk. 2.
- 2) handler i strid med vilkår, der er fastsat i en afgørelse, der træffes i henhold til loven,
- 3) undlader at udlevere eller indsende den dokumentation eller afgive de oplysninger, herunder oplysninger og dokumentation m.v. opbevaret i elektronisk form, som den pågældende har pligt til at afgive eller indsende i henhold til § 16 og § 17, stk. 1,
- 4) undlader at give kontrolmyndigheden adgang til fiskerfartøjer, jordbrugsbedrifter, forskningsinstitutioner eller virksomheder m.fl., som har modtaget tilsagn om tilskud efter loven, jf. § 17, stk. 1, eller
- 5) undlader at yde kontrolmyndigheden vejledning og bistand ved kontrollens gennemførelse efter § 17, stk. 2.

Stk. 2. I regler, der udstedes i medfør af loven, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller af vilkår, der fastsættes i henhold til reglerne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

Kapitel 8

Ikrafttræden m.v.

§ 21. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter tidspunktet for lovens eller dele af lovens ikrafttræden og kan herunder fastsætte, at dele af loven kan træde i kraft på forskellige tidspunkter.

Stk. 2. Ministeren fastsætter tidspunktet for ophævelse af lov nr. 421 af 31. maj 2000 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren (innovationsloven).

Stk. 3. Ansøgninger indgivet inden tidspunktet for ophævelse af den lov, der er nævnt i stk. 2, vil blive behandlet efter de hidtidigt gældende regler.

§ 22. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	5
2.	Baggrunden for lovforslaget	5
3.	Gældende ret	7
3.1.	Innovationsloven	7
3.1.1.	Forvaltning af loven	7
3.1.2.	Lovens formål og indhold	7
3.1.3.	Temaer	8
3.1.4.	Tilskudsmodtagere	8
3.1.5.	Tilskudsberettigede projekter	8
3.1.5.1.	Udviklingsprojekter	8
3.1.5.2.	Anvendelsesorienterede forskningsprojekter	8
3.1.5.3.	Grundlagsskabende forskningsprojekter	9
3.1.5.4.	Udviklings- og forskningsprojekter som integrerede projekter	9
3.1.5.5.	Forprojekter	9
3.1.5.6.	Projekter vedrørende opbygning af innovationskompetence	9
3.1.5.7.	Projekter vedrørende testmarkedsføring	9
3.1.5.8.	Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner	9
3.1.5.9.	Økologiske projekter, der kan kommercialiseres	9
3.1.5.10.	Fremme af særlige økologiske projekter (informationsprojekter)	9
3.1.5.11.	Særlige innovationsprojekter	9
3.1.6.	Tilskudssatser m.v.	10
3.1.6.1.	Små og mellemstore virksomheder	10
3.1.6.2.	Store virksomheder	10
3.1.6.3.	Forskningsinstitutioner (dvs. offentlige og private forskningsinstitutioner)	10
3.1.6.4.	Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner	10
3.1.6.5.	Medfinansiering med andre offentlige midler	10
3.1.6.6.	Projekter vedrørende fremme af særlige økologiske projekter	10
3.1.6.7.	Særlige innovationsprojekter	10
3.2.	Forskningsprogrammerne	10
4.	Lovforslagets indhold	11
4.1.	GUDP og hovedudfordringer m.v.	11
4.1.1.	En mere bæredygtig planteproduktion	11
4.1.2.	En mere bæredygtig husdyrproduktion med bedre dyrevelfærd	12
4.1.3.	En mere CO ₂ -neutral energiproduktion i landbruget	12
4.1.4.	En mere markedsdrevet økologisk produktion	12
4.1.5.	En højere produktivitetstilvækst og øget værdiskabelse	12
4.1.6.	Et mere bæredygtigt fiskeri og en bæredygtig akvakulturproduktion	12
4.2.	Strategi, handlingsplan og indkaldelse af projektansøgninger	13
4.3.	Tilskudskriterier m.v.	13
4.3.1.	Tilskudsmodtagere	13
4.3.2.	Tilskudsberettigede projekter	13
4.3.3.	Fastsættelse af tilskudssatser m.v.	14
4.3.3.1.	Generelt	14
4.3.3.2.	Udviklings- og forskningsprojekter	14
4.3.3.3.	Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner	15
4.3.3.4.	Særlige innovationsprojekter	15
4.3.3.5.	Testmarkedsføring og tilskud til opbygning af innovationskompetence	15
4.3.3.6.	Projekter vedrørende fremme af særlige økologiske indsatser	15

4.3.3.7.	Demonstrationsprojekter	15
4.3.4.	Medfinansiering med andre offentlige midler, herunder fra landbrugets og fiskeriet fonde	15
4.3.5.	Internationalt samarbejde	16
4.3.6.	Tilbagebetaling, klage og straf	16
5.	Lovovervågning	16
6.	Lovforslagets økonomiske konsekvenser for det offentlige	16
7.	Lovforslagets administrative konsekvenser for det offentlige	16
8.	Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	17
9.	Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne	17
10.	Lovforslagets miljømæssige konsekvenser	17
11.	Lovforslagets forhold til EU-retten	17
12.	Hørte myndigheder og organisationer m.v.	17
13.	Sammenfattende skema	17

1. Indledning

Lovforslaget er et led i den lovmæssige gennemførelse af regeringens og Dansk Folkepartis aftale om Grøn Vækst af 16. juni 2009 (herefter: Grøn Vækst-aftalen).

Lovforslaget indeholder følgende hovedelementer:

- Etablering af et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP), der skal bidrage til at skabe en konkurrence- og bæredygtig fødevarer- og nonfoodproduktion og bidrage til udvikling af erhvervspotentialer, vækst, beskæftigelse, arbejdsmiljø samt videreudvikling af en markedsdrevet økologisk sektor samtidig med, at et højt niveau sikres inden for følgende områder: Klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevarerikkerhed og sundhed.
- Fokusering af forsknings- og innovationsindsatsen på bl.a. følgende hovedudfordringer for erhvervene: En mere bæredygtig planteproduktion, en mere bæredygtig husdyrproduktion med bedre dyrevelfærd, en mere CO₂-neutral energiproduktion i landbruget, en mere markedsdrevet økologisk produktion, en højere produktivitetstilvækst og øget værdiskabelse samt et mere bæredygtigt fiskeri og en bæredygtig akvakulturproduktion.
- Nye og ændrede tilskudsmuligheder, hvor der ydes tilskud til udviklings- og demonstrationsprojekter samt til forskningsprojekter, der skaber grundlag for gennemførelse af udviklings- eller demonstrationsprojekter. Desuden ydes der tilskud til fremme af et aktivt samarbejde mellem offentlige og private aktører samt til styrkelse af samspillet mellem GUDP og internationale programmer på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.
- Udpegning af en bestyrelse for GUDP, der tillægges afgørelseskompetence.

- Fastlæggelse af bestyrelsens opgaver, herunder koordinering med internationale forskningsprogrammer og aktiviteter.
- Bemyndigelse til fødevarerministeren til bl.a. i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler at fastsætte regler om ydelse af projekttilskud, herunder om tilskudsbetainger og maksimale tilskudssatser.
- Bemyndigelse til fødevarerministeren til at fastsætte regler om lovens gennemførelse m.v.

Lovforslaget indebærer, at innovationsloven ophæves, jf. lov nr. 421 af 31. maj 2000 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren (innovationsloven), og at Fødevarerministeriet som hovedregel ikke længere udbyder enkeltstående forskningsprogrammer. Som følge heraf nedlægges Innovationsudvalget og Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning (RUFF).

Fødevarerministeriet vil løbende via www.fvm.dk og www.ferv.fvm.dk informere om, hvordan loven bliver gennemført i praksis. Fødevarerministeriet forventer – når den endelige udmøntning af loven ligger fast i form af en bekendtgørelse med tilhørende vejledningsmateriale, regler for bestyrelsens forretningsgange i form af en forretningsorden, regnskabsførelse og revisionsbestemmelser, retningslinier for bestyrelsens indkaldelse af projektansøgninger, ansøgningsskemaer m.m. – at gennemføre en særlig informationsindsats om de nye tilskudsmuligheder under loven. Informationsindsatsen vil blive målrettet virksomheder og forskningsinstitutioner, der med loven opnår nye muligheder for at fremme deres forsknings- og innovationsindsats.

2. Baggrunden for lovforslaget

Grøn Vækst-aftalen indeholder en strategi for et grønt landbrugs- og fødevarerhverv i vækst. Der gennemføres en samlet og fokuseret indsats for at skabe bedre rammer for et selv bærende landbrugserhverv, der ud-

vikler sig på markedsvilkår, beskytter miljøet og naturen og leverer grøn energi.

Det foreslås at samle og styrke Fødevarerministeriets forsknings-, udviklings- og innovationsindsats ved en lov om et udviklings- og demonstrationsprogram for en grøn fødevarerektor.

Lovens formål er at bidrage til en konkurrence- og bæredygtig fødevarer- og nonfoodproduktion, hvor udvikling af erhvervspotentialer, vækst, beskæftigelse, arbejdsmiljø og videreudvikling af en markedsdrevet økologisk sektor fremmes optimalt samtidig med, at der sikres et højt niveau inden for følgende områder: Klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevarerikkerhed og sundhed.

Frem for at vurdere behov for forskning og understøtning af innovation hver for sig tages der i stedet udgangspunkt i de konkrete udfordringer for erhvervet. Hvorledes udfordringerne mest hensigtsmæssigt løses i kæden fra forskning til ibrugtagning af ny viden og ny teknologi vil kunne vurderes og igangsættes ud fra en helhedsvurdering. Der fastlægges individuelle og præcise mål for de indsatser, der igangsættes for at løse udfordringerne. Mål, som sikrer effekt i forhold til udfordringerne, og som muliggør løbende effektvurderinger på baggrund af konkrete milepæle.

Det er karakteristisk for den nuværende indsats på forsknings- og innovationsområdet, at de fleste af de mange enkeltstående aktører har målsætninger eller rationaler, der er knyttet til et enkelt led i kæden fra forskning i den ene ende til implementering af ny viden og bæredygtig teknologi i den anden. Med lovforslaget er det hensigten, at Fødevarerministeriets forsknings- og innovationsindsats skal være mere sammenhængende, fokuseret og tværgående i forhold til hovedudfordringerne for erhvervene. Endvidere er det hensigten at sikre en optimal koordination af indsatser inden for lovens formål i forhold til andre af Fødevarerministeriets tilskudsordninger.

Dansk landbrug og fødevarerhverv er i dag blandt de mest konkurrencedygtige i verden. Den danske styrkeposition er bl.a. resultatet af en langvarig forsknings- og innovationsindsats, der blandt andet bygger på et unikt offentligt-privat samarbejde. Men erhvervet mødes vedvarende af en række nye skærpede krav til klima, miljø og natur, som kræver en målrettet indsats. Dertil kommer en skarp international konkurrence, der løbende stiller store krav til erhvervets innovationsevne og produktivitet.

Via grøn vækst vil fødevarerproduktionen kunne opfylde de politiske målsætninger for klima, miljø og natur samt fortsat bidrage væsentligt til Danmarks betalings-

balance og samfundsøkonomi. For at sikre en fremtidig konkurrence- og bæredygtig fødevarer- og nonfoodproduktion er der behov for en styrket forsknings- og innovationsindsats med henblik på at udvikle nye produkter, processer og produktionsmetoder.

Gode rammer for samarbejde om innovation, kompetenceudvikling, internationalisering og branding m.v. er endvidere afgørende for, at Danmark fortsat kan være et af verdens fødevarerindustrielle centre, en såkaldt "Agro Food Valley". I forbindelse hermed er det hensigten at etablere partnerskabet Grøn Fødevarerproduktion med henblik på at rådgive fødevarerministeren om overordnede strategiske retningslinier for hele fødevarer-, landbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren og den tilhørende nonfoodsektor.

Virksomhedsstrukturen samt de økonomiske grundvilkår har betydning for særligt jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturerhvervenes egen investering i forskning og udvikling. I forhold til andre erhvervsområder har disse primærerhverv i mindre grad selvstændigt økonomisk incitament og kapacitet til at gennemføre egen forskning og teknologisk udvikling. Hertil kommer, at samfundet har en række interesser på fødevarerområdet i forhold til natur og miljø, dyrevelfærd, fødevarerikkerhed og sundhed. Den offentlige forskning har derfor traditionelt spillet en stor rolle i sektorenes udvikling. Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) skal samle og udbygge de eksisterende kompetencer i henholdsvis Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning (RUFF) og Innovationsudvalget i en bestyrelse. En bestyrelse, der kan sikre en sammenhængende og visionær håndtering af udfordringerne fra jord og hav til bord samt fra forskning til implementering af ny viden og ny teknologi.

Fiskerisektoren inddrages af hensyn til bevarelse af helhedsbetragtninger, som Fødevarerministeriet gennem årene har styrket i forhold til forskning/innovation og øvrige rammer for hele fødevarerektoren.

Indsatsen fokuseres blandt andet på følgende seks hovedudfordringer for erhvervene, der er identificeret i regeringens plan for Grøn Vækst:

- En mere bæredygtig planteproduktion
- En mere bæredygtig husdyrproduktion med bedre dyrevelfærd
- En mere CO₂-neutral energiproduktion i landbruget
- En mere markedsdrevet økologisk produktion
- En højere produktivitetstilvækst og øget værdiskabelse
- Et mere bæredygtigt fiskeri og en bæredygtig akvakulturproduktion.

Succeskriteriet er udvikling af nye konkurrence- og bæredygtige produkter, produktionsprocesser og teknologier, der er testet og afprøvet og herefter kommer i anvendelse i den danske fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor og dernæst også kan finde afsætning på det internationale marked. En udvikling, der vil medvirke til at fastholde og udvikle nye arbejdspladser i Danmark samt skabe vækst i fødevarersektoren under iagttagelse af et højt niveau for klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevarerikkerhed, sundhed og arbejdsmiljø.

3. Gældende ret

3.1. Innovationsloven

Lov nr. 421 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren (innovationsloven) blev stadfæstet den 31. maj 2000. Loven blev på grund af statsstøtteelementer forelagt for EU-Kommissionen og trådte herefter i kraft den 7. maj 2001. Loven er substantielt ændret ved lov nr. 488 af 17. juni 2008 om ændring af innovationsloven og senest ved lov nr. 1336 af 19. december 2008 om ændring af kildeskatteloven, opkrævningsloven, udpantningsloven og forskellige andre love.

3.1.1. Forvaltning af loven

Til at bistå ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (fødevarerministeren) i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om tilskud til gennemførelse af projekter under innovationsloven har ministeren nedsat Innovationsudvalget. Udvalget træffer afgørelse om tilsagn om tilskud vedrørende ansøgninger under det primære jordbrug, ansøgninger under det primære fiskeri, ansøgninger vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugs- og fiskeriprodukter, ansøgninger vedrørende integrerede projekter, projekter under temaerne, tilskud til generiske kampagner og testmarkedsføring.

Innovationsudvalget er desuden rådgivende for fødevarerministeren vedrørende den samlede indsats inden for innovationslovens område, herunder i forbindelse med fastlæggelsen af særlige temaer, tilrettelæggelse af en faglig strategi for behandling og prioritering af projektansøgninger samt konkret prioritering af projektansøgninger inden for bevillingen. Desuden anvendes udvalgets kompetencer til rådgivning i forbindelse med EU-ordninger, der har fokus på aktiviteter vedrørende innovation, udvikling og forskning som f.eks. erhvervsfremmeordningerne under landdistriktsprogrammet.

Innovationsudvalget har 23 medlemmer, der er udnævnt for en periode af 4 år. Sammensætningen af udvalget fremgår af bekendtgørelse nr. 772 af 15. juli

2008 om tilskud til fremme af innovation, forskning og udvikling m.v. i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren.

Det Økologiske Fødevareråd, der er nedsat under økologiloven, rådgiver ministeren vedrørende ansøgninger om tilskud til økologiske udviklingsprojekter med kommercielt sigte samt økologiske forskningsprojekter.

Fødevarerministeren har bemyndiget FødevarerErhverv til at gennemføre Innovationsudvalgets afgørelser, til at træffe afgørelser om bortfald af tilsagn om tilskud og tilbagebetaling af tilskud samt til at træffe afgørelse vedrørende tilskud til fremme af særlige økologiske projekter.

3.1.2. Lovens formål og indhold

Formålet med loven er at yde tilskud til innovation, forskning og udvikling i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren med henblik på at fremkalde en udvikling eller fornyelse af produkter, produktionsprocesser eller markeder, der ellers ikke ville have fundet sted eller først på et senere tidspunkt.

Formålet med loven er især rettet mod at

- 1) sikre, at de fødevarer, der produceres, er sunde og af høj kvalitet,
- 2) styrke fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektorens konkurrenceevne,
- 3) fremme udviklingen af nye produkter, herunder nonfoodprodukter, med højt innovationsindhold,
- 4) bevare jordbrugs- og fiskerierhvervets ressourcegrundlag og sikre miljø og dyrevelfærd samt gode arbejdsbetingelser,
- 5) forbedre forbrugernes mulighed for at opnå relevante og pålidelige oplysninger om produkternes egenskaber og om de forhold, hvorunder produkterne er produceret, og
- 6) styrke innovationskapaciteten i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektorens virksomheder og institutioner.

Under innovationsloven kan der ydes tilskud til gennemførelse af innovations-, forsknings- og udviklingsprojekter inden for følgende områder:

- 1) Den primære jordbrugssektor.
- 2) Den primære fiskerisektor, herunder akvakultur.
- 3) Sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugsprodukter.
- 4) Sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af fiskeriprodukter.
- 5) Den primære jordbrugssektor i kombination med sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugsprodukter (integrerede projekter).

- 6) Den primære fiskerisektor, herunder akvakultur, i kombination med sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af fiskeriprodukter (integrerede projekter).

Følgende indsatsområder skal prioriteres:

- Nye produkter og produktionsprocesser
- Eksport
- Opbygning af innovationskompetence, herunder uddannelse af kvalificeret arbejdskraft
- Spisekvalitet, sporbarhed og kvalitetssikring
- Fødevarer- og ernæringsikkerhed
- Fødevaredokumentation
- Arbejdsmiljø
- Sikring af miljø, natur og ressourcegrundlag
- Økologi
- Dyrevelfærd
- Nonfood
- Anvendelsesorienteret forskning.

3.1.3. Temaer

Fødevareministeren har mulighed for inden for innovationslovens område at udmelde særlige temaer, således at aktiviteten under loven fokuseres og prioriteres til perspektivrige satsningsområder, hvor der løbende viser sig behov for en målrettet innovationsindsats i fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren.

Siden 2006 har der været udbudt temaer om ”Modning af teknologier”, ”Opbygning af innovationskompetence”, ”Dynamisk og bæredygtig husdyrproduktion” (3 gange), ”Smagskvalitet og mangfoldighed i fødevarerproduktionen” og ”Ernæring og sundhed i hverdagen”.

3.1.4. Tilskudsmodtagere

Der kan under innovationslovens rammer efter ansøgning gives tilsagn om tilskud til ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter og registrerede erhvervsfiskerfartøjer, til grupper eller sammenslutninger af ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter eller til tilsvarende grupper eller sammenslutninger for så vidt angår erhvervsfiskerfartøjer, private virksomheder og brancheorganisationer og lignende, foreninger, selvejende institutioner samt offentlige og private forskningsinstitutioner.

Myndigheder og andre offentlige institutioner end offentlige forskningsinstitutioner kan ikke opnå tilskud under innovationsloven.

Både små og mellemstore virksomheder (SMV) og andre virksomheder (store virksomheder) samt private og offentlige forskningsinstitutioner kan opnå tilskud under innovationsloven. Nærmere om tilskudsbetingelser og tilskudssatser, se nedenfor.

Under hensyn til, at tilskudssatser i et vist omfang er differentierede for små, mellemstore og store virksomheder, fastsættes i henhold til EU's regler følgende definitioner for små (inklusive mikrovirksomheder) og mellemstore virksomheder (SMV):

Små og mellemstore virksomheder (SMV) defineres i overensstemmelse med EU's definitioner, det vil sige erhvervsvirksomheder, som beskæftiger under 250 personer, og som har enten en årsomsætning på maksimalt 50 mio. EUR (372,5 mio. kr.) eller en årlig samlet balance på maksimalt 43 mio. EUR (320,3 mio. kr.). En eller flere virksomheder, som ikke opfylder denne definition, må maksimalt eje 25 pct. af erhvervsvirksomheden, for at den kan defineres som en SMV. Små virksomheder defineres som erhvervsvirksomheder, som beskæftiger under 50 personer, og som har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 10 mio. EUR (74,5 mio. kr.). Som mikrovirksomheder defineres erhvervsvirksomheder, som beskæftiger under 10 personer, og som har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 2 mio. EUR (14,9 mio. kr.). Under innovationsloven sondres ikke mellem microvirksomheder og små virksomheder.

3.1.5. Tilskudsberettigede projekter

Til følgende projektyper kan der opnås tilskud under innovationsloven:

3.1.5.1. Udviklingsprojekter

Ved et udviklingsprojekt forstås et projekt, hvor projektaktiviteterne vedrører anvendelse af allerede kendt viden med henblik på at fremstille nye produkter, produktionsprocesser m.v. eller at forbedre sådanne, som eksisterer. Resultatet af udviklingsprojektet kan normalt kommerialiseres umiddelbart efter projektets afslutning.

Små virksomheder (inklusive mikrovirksomheder) og mellemstore virksomheder kan opnå tilskud til udviklingsprojekter uden at gå i projektsamarbejde med andre virksomheder eller forskningsinstitutioner (et enkeltmandsprojekt).

Store virksomheder kan kun opnå tilskud til et udviklingsprojekt, hvis virksomheden indgår i et projektsamarbejde med enten en mindre og mellemstor virksomhed eller med en forskningsinstitution.

3.1.5.2. Anvendelsesorienterede forskningsprojekter

Ved et anvendelsesorienteret forskningsprojekt forstås et projekt, hvor projektaktiviteterne vedrører erhvervelse af ny viden og indsigt – først og fremmest med sigte på bestemte praktiske mål og anvendelser. Resultatet af et anvendelsesorienteret forskningsprojekt kan være et nyt produkt eller en ny proces, som kan anvendes i en virksomhed eller i et andet erhvervsområde.

tatet af et anvendelsesorienteret forskningsprojekt kan ikke forventes at kunne kommercialiseres på kort sigt.

Anvendelsesorienterede forskningsprojekter skal gennemføres som samarbejdsprojekter med deltagelse af mindst en forskningsinstitution. Herudover skal enten en mindre eller en mellemstor virksomhed eller en stor virksomhed deltage.

3.1.5.3. Grundlagsskabende forskningsprojekter

Ved et grundlagsskabende forskningsprojekt forstås et projekt, hvor der erhverves ny viden og indsigt uden sigte på en specifik anvendelse med umiddelbar praksis for øje. Resultatet af et grundlagsskabende forskningsprojekt er normalt ikke kommercialiseringsegnet på kort eller mellemlang sigt.

Grundlagsskabende forskningsprojekter skal gennemføres som samarbejdsprojekter med mindst en forskningsinstitution som deltager. Herudover skal enten en mindre eller en mellemstor virksomhed eller en stor virksomhed deltage.

3.1.5.4. Udviklings- og forskningsprojekter som integrerede projekter

For at skabe større sammenhæng mellem projekter vedrørende den primære jordbrugssektor kan sådanne projekter gennemføres i kombination med sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugsprodukter (integrerede projekter).

For at skabe større sammenhæng mellem den primære fiskerisektor, herunder akvakultur, kan sådanne projekter gennemføres i kombination med sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af fiskeriprodukter (integrerede projekter).

3.1.5.5. Forprojekter

Ved et forprojekt forstås et projekt, hvor formålet er at undersøge mulighederne for at formulere et senere udviklings- eller forskningsprojekt.

Videreføres resultaterne af et forprojekt ikke i et tilhørende udviklings- eller forskningsprojekt, betragtes projektaktiviteterne som et selvstændigt projekt i forbindelse med tilbagebetalingsreglerne.

3.1.5.6. Projekter vedrørende opbygning af innovationskompetence

Ved en virksomheds innovationskompetence forstås virksomhedens evne til at samarbejde og drage fordel af at generere ny viden, så virksomheden og dens medarbejdere bliver bedre til at skabe fornyelse vedrørende virksomhedens organisation og innovationsprocesser.

Projekter vedrørende opbygning af virksomheders innovationskompetence gennemføres med henblik på udvikling eller fornyelse af produkter, produktionsprocesser eller markeder, som ellers ikke ville have fundet sted, eller først ville finde sted på et senere tidspunkt.

Projektaktiviteter, der vedrører opbygning af innovationskompetencer, fastlægges i forbindelse med Innovationsudvalgets behandling af projektansøgninger, der vedrører udviklings- og forskningsprojekter.

3.1.5.7. Projekter vedrørende testmarkedsføring

Tilskud til gennemførelse af testmarkedsføring på et begrænset marked ydes til små og mellemstore virksomheder, hvis en test er nødvendig for at opnå et projektresultat i forbindelse med gennemførelse af et udviklings- eller et forskningsprojekt.

3.1.5.8. Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner

Tilskud til projekter vedrørende kampagner ydes alene til brancheorganisationer og lignede, hvis indsatsen har generel interesse for hele eller dele af den pågældende sektor eller branche, og hvor særlige samfundsmæssige hensyn gør sig gældende.

3.1.5.9. Økologiske projekter, der kan kommercialiseres

Vedrører et udviklings- eller forskningsprojekt økologisektoren, forelægges projektansøgningen Det Økologiske Fødevareråd til udtalelse, før Innovationsudvalget behandler ansøgningen. I henhold til økologiloven rådgiver Det Økologiske Fødevareråd fødevarerministeren i spørgsmål vedrørende økologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 196 af 12. marts 2009, § 4, stk. 2.

3.1.5.10. Fremme af særlige økologiske projekter (informationsprojekter)

Tilskud kan ydes til projekter, der vedrører informationsvirksomhed, udarbejdelse af undervisnings- og informationsmateriale, undervisning, kursusafholdelse, markforsøg, græsrodsforskning og andre ikke kommercielle foranstaltninger, som er af særlig betydning for udvikling af økologisk jordbrugsproduktion, herunder nonfood. Projektansøgninger forelægges Det Økologiske Fødevareråd til udtalelse, forinden Fødevarerådet træffer sin afgørelse. I henhold til økologiloven rådgiver Det Økologiske Fødevareråd fødevarerministeren i spørgsmål vedrørende økologi, jf. lovbekendtgørelse nr. 196 af 12. marts 2009, § 4, stk. 2.

3.1.5.11. Særlige innovationsprojekter

Det er i et vist omfang muligt at yde tilskud til projekter vedrørende SMV'ers udgifter til løn til lån af kvalificeret

personale og køb af innovationsrådgivning. Endvidere kan der ydes tilskud til alle typer af virksomheder og forskningsinstitutioner, der etablerer et innovationsnetværk eller -klynge med henblik på udveksling af viden og erfaring om konkrete innovative forhold vedrørende fødevarer-, jordbrugs- og fiskerisektoren.

3.1.6. Tilskudssatser m.v.

Tilskud ydes som en procentdel af de meromkostninger, der er forbundet med projektets gennemførelse (udgifter til løn, ekstern bistand, indkøb af materialer og nødvendigt udstyr og lignende). Hvis meromkostningerne vedrører indkøb af nødvendigt udstyr, fastsættes en scrapværdi, som modregnes ved opgørelsen af meromkostningerne.

Tilskudssatserne er forskellige afhængigt af projekttype og størrelsen af deltagende virksomheder.

Tilskudssatser vedrørende testmarkedsføringsaktiviteter og aktiviteter vedrørende opbygning af innovationskompetence følger de tilskudssatser, der er gældende for de virksomheder eller forskningsinstitutioner, der gennemfører det egentlige projekt, som de omhandlede aktiviteter er knyttet til.

Tilskudssatserne, der er fastsat i overensstemmelse med bl.a. EU's statsstøtteregler, er følgende:

3.1.6.1. Små og mellemstore virksomheder

Små og mellemstore virksomheder, der gennemfører et projekt som et enkeltmandsprojekt, kan i tilskud opnå maksimalt henholdsvis 45 pct. og 35 pct. af de meromkostninger, der er forbundet med gennemførelse af projektet.

Gennemføres projektet som et samarbejdsprojekt, hvori deltager store virksomheder og/eller forskningsinstitutioner, kan små virksomheder i tilskud opnå maksimalt 60 pct. og mellemstore virksomheder maksimalt 50 pct. af de meromkostninger, der for virksomheden er forbundet med gennemførelse af projektet.

3.1.6.2. Store virksomheder

Store virksomheder kan alene opnå tilskud, hvis virksomheden indgår i et samarbejde med enten en mindre eller mellemstor virksomhed eller en forskningsinstitution. Tilskudssatsen er fastsat til maksimalt 40 pct. af de meromkostninger, der for virksomheden er forbundet med gennemførelse af projektet.

3.1.6.3. Forskningsinstitutioner (dvs. offentlige og private forskningsinstitutioner)

Forskningsinstitutioner kan alene opnå tilskud, hvis institutionen samarbejder med en virksomhed. Hvis projektet vedrører anvendelsesorienteret forskning er den

maksimal tilskudssats 65 pct. og for grundlagsskabende forskningsprojekter 90 pct. af de meromkostninger, der for forskningsinstitutionen er forbundet med gennemførelse af projektet.

3.1.6.4. Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner

Brancheorganisationer og lignende kan maksimalt opnå 50 pct. i tilskud under innovationsloven til dækning af de meromkostninger, der er forbundet med gennemførelsen af kampagnen.

Projekterne kan medfinansieres med andre offentlige midler udover med midler fra innovationsloven, hvis det samlede offentlige tilskud ikke overstiger det maksimale tilskud.

3.1.6.5. Medfinansiering med andre offentlige midler

I et vist omfang kan projekter under innovationsloven medfinansieres med andre offentlige midler, udover med midler under innovationsloven, med op til og med 95 pct. af meromkostningerne under forudsætning af, at projektet vedrører produkter (landbrugs- og fiskeriprodukter), der er opstillet i EF-traktatens bilag I. Desuden kræves bl.a., at projektets formål offentliggøres før projektet påbegyndes, samt at projektets resultater skal være tilgængelige på internettet i mindst fem år.

Midler fra en EU-ordning, som forudsætter national medfinansiering, kan på samme måde indgå i projektets finansiering, hvis det samlede offentlige tilskud ikke overstiger det maksimale tilskud efter den pågældende ordning.

3.1.6.6. Projekter vedrørende fremme af særlige økologiske projekter

Tilskudssatsen kan udgøre mere end 50 pct. af meromkostningerne. Tilskudssatsen vedrørende anvendelse af økologiske fødevarer i institutioner kan maksimalt udgøre 50 pct.

3.1.6.7. Særlige innovationsprojekter

Tilskud til små og mellemstore virksomheder, henholdsvis til dækning af udgifter til lån af kvalificeret personale eller køb af innovationsrådgivning kan ydes over en periode på 12 måneder, og der kan maksimalt opnås tilskud til 200 løntimer. Til projektaktiviteter, der vedrører etablering af innovationsnetværk og -klynger, ydes maksimalt tilskud på 30 pct. af meromkostningerne, der ikke overstiger 200.000 kr.

3.2. Forskningsprogrammerne

Fødevarerministeriets tilskudsbevilling til forskningsaktiviteter er bevillingsstyret.

Formålet med bevillingerne er at bidrage til at sikre gode rammebetingelser til gavn for fødevarer-, jordbrugs- og fiskerierhvervene og for samfundet som helhed gennem forskning, udvikling og formidling. Målet er sunde, sikre og velsmagende kvalitetsfødevarer til forbrugerne, en udviklingsorienteret og konkurrencedygtig produktion samt en videnbaseret myndighedsbetjening. Bevillingerne skal samtidig understøtte, at udviklingen i fødevarersektoren sker under hensyntagen til bæredygtig udnyttelse og forvaltning af ressourcegrundlaget, idet der lægges vægt på kvalitet, fødevarer-sikkerhed, plante- og dyresundhed samt arbejdsmiljø.

Fødevarerministeren har nedsat Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning (RUFF). Udvalget rådgiver blandt andet ministeren om den strategiske forskningsplanlægning og behovet for iværksættelse af nye satsninger på fødevarerforskningsområdet af betydning for udviklingen af dansk samfunds- og erhvervsliv.

RUFF har 19 medlemmer, der er udpeget for en periode af 4 år. Sammensætningen af udvalget fremgår af 'Vedtægt for Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning'. Vedtægten er tilgængelig på FødevarerErhvervs hjemmeside, jf. www.ferv.fvm.dk.

Tilskudsbevillingen udmøntes årligt i forskningsprogrammer efter indstilling fra RUFF til forsknings- og udviklingsaktiviteter ved offentlige og private forskningsinstitutioner. Tilskudsbevillingen anvendes endvidere blandt andet til fremme af dansk deltagelse i international forskningskoordination og – samarbejde på fødevarerområdet, f.eks. Danmarks deltagelse i European Research Area Net (ERA-Net).

Tilskud ydes efter retningslinier fastsat i vejledninger udarbejdet af FødevarerErhverv. Tilskudsbevillingen ydes som offentlige programmidler i henhold til reglerne i budgetvejledningen om tilskudsfinansieret forskningsvirksomhed.

Tilskudsbevillingen følger reglerne i forskningsrådgivningslovens § 18, stk. 2, hvorefter Det Strategiske Forskningsråd inden de enkelte ministres uddeling af statslige forskningsbevillinger, der ikke er basisbevillinger knyttet til en bestemt institution eller bevillinger til forskningsbaseret myndighedsbetjening, skal godkende uddelingsproceduren og foretage en forskningsfaglig vurdering af indkomne ansøgninger. På baggrund heraf uddeler de enkelte ministre midlerne blandt de ansøgere, som rådet har fundet støtteværdige.

Med henblik på tidsmæssig koordinering af opslag, orientering om kommende opslag af forskningsprogrammer og erfaringsudveksling om deltagelse i EU-arbejdet afholdes regelmæssige møder mellem repræsentanter fra Det Strategiske Forskningsråd og RUFF.

4. Lovforslagets indhold

4.1. GUDP og hovedudfordringer m.v.

Lovforslagets formål er at bidrage til en konkurrence- og bæredygtig fødevarer- og nonfoodproduktion. Programmet skal således bidrage til udvikling af erhvervs-potentialer, vækst, beskæftigelse og arbejdsmiljø samt medvirke til videreudvikling af en markedsdrevet økologisk sektor samtidig med, at et højt niveau sikres inden for følgende områder: Klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevarer-sikkerhed og sundhed.

Loven skal desuden bidrage til at skabe en sammenhængende organisering af forsknings- og innovationsindsatsen på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet og fremme en sammenhængende indsats for forskning, udvikling og demonstration af viden og teknologier i forhold til de samfundsmæssige hovedudfordringer og potentialer inden for de nævnte områder. Dette sker ved, at der etableres et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) under fødevarerministerens ressorttilsyn.

Ifølge lovforslaget skal GUDP samle og udbygge de eksisterende kompetencer i henholdsvis Innovationsudvalget og Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning i en bestyrelse, der udpeges af fødevarerministeren. Det foreslås, at bestyrelsen tillægges afgørelseskompetence vedrørende samtlige typer af projektansøgninger under GUDP.

Bestyrelsen vil herudover skulle rådgive ministeren om relevante initiativer og imødegåelse af barrierer for implementering af ny viden og konkurrencedygtig teknologi inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet inden for lovens formål.

Endvidere vil bestyrelsen og dens kompetencer blive udnyttet til rådgivning i forbindelse med EU-ordninger, der har fokus på aktiviteter vedrørende forskning, udvikling, innovation og demonstration.

Lovforslaget indebærer, at forsknings- og innovationsindsatsen under GUDP bl.a. fokuserer på følgende hovedudfordringer for den primære jordbrugssektor, den primære fiskerisektor, akvakultursektoren, sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af jordbrugsprodukter samt sektoren vedrørende forarbejdning og forædling af fiskeriprodukter:

4.1.1. En mere bæredygtig planteproduktion, således at en mere optimal udnyttelse af jorden sker på bæredygtige vilkår, dvs. under hensyntagen til miljø, natur og klima

Det vil være en udfordring løbende at optimere udnyttelsen af jorden under hensyntagen til miljø, natur og

klima. I forbindelse med Grøn Vækst iværksættes en række tiltag, som vil påvirke vilkårene for en mere bæredygtig planteproduktion, herunder f.eks. udtagning af landbrugsjord, reduktion af kvælstofanvendelsen, reduktion af pesticidanvendelsen og begrænsning af drivhusgasserne. Der vil således i stigende grad være behov for ny teknologi, herunder sprøjteteknologi, nye afgrøder og ressourceeffektive dyrkningsmetoder, der bl.a. sikrer øget kulstofbinding i jorden, reducerer udvaskningen af næringsstoffer, og som optimerer og begrænser pesticidanvendelsen samt frembringer højkvalitetsafgrøder til foder, videreforarbejdning og konsum. I forbindelse hermed er der også behov for at udforske nytteværdien af bioteknologi, som potentielt kan bidrage til, at der udvikles afgrøder med bedre næringsstofsammensætning og –udnyttelse m.v.

4.1.2. En mere bæredygtig husdyrproduktion med bedre dyrevelfærd, herunder ny viden om fodring, samt udvikling af nye staldanlæg, akvakulturanlæg og renseteknologier, som begrænser husdyrproduktionens emission af ammoniak, lugt og klimagasser m.v.

Hvis konkurrenceevnen for den animalske produktion, inkl. fisk i opdræt, skal fastholdes samtidig med, at der tages nye hensyn til klima, miljø, natur og dyrevelfærd, vil der fremover være behov for udvikling af ny teknologi, herunder staldanlæg, akvakulturanlæg og renseteknologier, nye produktionsmetoder m.v., som begrænser husdyrproduktionens emission af ammoniak, lugt, klimagasser m.v. samt begrænser udskillelsen af næringsstoffer med husdyrgødningen. Med det samtidig af fødevarerministeren fremsatte forslag til ændring af lov om landbrugsejendomme gives der via moderniseringen mulighed for større og jordløse husdyrbrug, hvilket bl.a. giver yderligere udfordringer i forhold til håndtering af ammoniak og metan, f.eks. i et lukket system med nul-emissions staldanlæg. I den forbindelse vil det ligeledes være centralt, at omkostningerne ved gylleseparation reduceres ved brug af nye teknologier. Husdyrproducenterne står desuden over for stigende krav til dyrevelfærd, bl.a. med ikrafttrædelse af nye mere restriktive regler fra 2013 i forhold til staldindretning m.v.

4.1.3. En mere CO₂-neutral energiproduktion i landbruget, der bidrager til at sikre, at en større andel af dansk husdyrgødning og anden biomasse anvendes til energiproduktion

Det er en udfordring at sikre, at en større andel af dansk husdyrgødning og anden biomasse bioforgasses og/eller forbrændes, at restprodukterne fra forbrænding og forgasning udnyttes ressourceeffektivt, samt at ekstensive landbrugsarealer eksempelvis udnyttes til dyrkning af energiafgrøder. Der er behov for udvikling af om-

kostnings- og miljøeffektive teknologier, der kan forbedre processerne i forbrænding og forgasning og sikre en god sammenhæng med produktionsprocesserne på husdyrbrugene.

4.1.4. En mere markedsdrevet økologisk produktion, som i endnu højere grad bidrager til løsning af aktuelle samfundsudfordringer vedrørende klima, miljø, natur og dyrevelfærd, samtidig med at produktiviteten styrkes

Økologi er en driftsform, som, grundet de restriktioner produktionsformen er underlagt, har et selvstændigt behov for en forsknings- og innovationsindsats. Der er bl.a. brug for teknologiudvikling inden for robotter, sensorer og biogas samt udvikling af driftsledelse og forædling af sorter og husdyrracer, som er særligt velegnede til økologisk produktion. Økologien kan desuden udvikles, så den i endnu højere grad bidrager til løsning af aktuelle samfundsudfordringer vedrørende klima, miljø, natur og dyrevelfærd. Samtidig skal produktiviteten og konkurrenceevnen øges, samtidigt med at de særlige krav til den økologiske produktion overholdes.

4.1.5. En højere produktivitetstilvækst og øget værdiskabelse, så forbrugerkrav om kvalitet, fødevarerikkerhed, sundhed, ernæring, smag og individuelle oplevelser imødekommes, samtidig med at konkurrenceevnen styrkes

Det er en udfordring at fastholde og styrke fødevarer-virksomhedernes produktivitet og værdiskabelse. Der er således bl.a. behov for fortsat forskning og innovation i omkostningsreducerende foranstaltninger som f.eks. automatisering, integration af informations- og kommunikationsteknologi i procesudstyr m.v. Erhvervet har i dag kun begrænset fokus på proces- og organisatorisk innovation. De danske virksomheder mødes desuden af øget konkurrence på de globale markeder, herunder på andre parametre end pris og traditionelle faktorer som ensartethed, mængde og fødevarerikkerhed. Danske fødevarer skal samtidig imødekomme forbrugerkrav om kvalitet, fødevarerikkerhed, sundhed, ernæring, smag og individuelle oplevelser. Der er derfor behov for at udvikle nye produkter og produkttegenskaber, der i højere grad kan markedsføres og brandes på særlige kvalitetsparametre.

4.1.6. Et mere bæredygtigt fiskeri og en bæredygtig akvakulturproduktion, hvor en vedvarende udnyttelse af fiskebestandene optimeres og påvirkning af miljøet minimeres

Havets økosystemer påvirkes af fiskeri og andre samfundsskabe og naturlige påvirkninger, herunder klimændringer. Den biologiske produktion i havet omkring Danmark forsyner det danske samfund med en

lang række økonomiske, sociale og kulturelle goder af vital betydning for udkantsområder. Forståelse af processerne for produktionen i fiskebestandene samt forbedret monitoring af variationen i bestandene og fiskerierne er nødvendige forudsætninger for en optimal økonomisk og miljømæssig udnyttelse af de biologiske ressourcer. For at opnå dette kræves tillige udvikling i fangstteknologi og arealbaseret forvaltning, som kombinerer hensynene til de forskellige erhvervs- og samfundsmæssige interesser.

Danmark har som en af EU's førende fiskerinationer et ansvar for at udvikle EU's og FN's målsætninger om en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer; en udnyttelse, som bevarer eller genopretter havøkosystemernes biodiversitet, struktur og funktion. Samtidig skal fiskeriet udvikles til et økonomisk og miljømæssig bæredygtigt erhverv, der gennem en optimal udnyttelse af det marine produktionspotentiale skal bidrage til at nedsætte EU's betydelige importoverskud af fiskevarer.

Det er afgørende, at forskningen i de ovennævnte områder ikke alene udreder sammenhænge og problemer, der påkalder sig løsning, men at den fortrinsvis målrettes løsninger af de mange problemstillinger, der indtil nu er påvist.

Der vil således være behov for anvendelsesorienteret forskning i f.eks. fiskebestandenes produktionsevne, nye redskaber, sammenhænge mellem fiskeri og miljøpåvirkninger, dokumentations- og sporbarhedssystemer, forarbejdningsprocesser samt de biologiske og økonomiske effekter af forskellige forvaltningsstrategier.

Det indgår i regeringsgrundlaget, at Danmark skal fremsætte forslag til en Ny Fiskeripolitik i EU, der kan fremme disse mål, og Fødevarerministeriet fremlagde med henblik herpå en rapport om en ny europæisk fiskeripolitik i efteråret 2008.

Der er et stort behov for at styrke den danske akvakulturproduktion for at dække et stigende behov for råvarer og samtidig reducere forarbejdningsindustriens afhængighed af importerede råvarer. Der er både potentiale og teknologi til en forøget akvakulturproduktion, og i den danske handlingsplan for fiskeri og akvakultur er der lagt op til en tredobling af produktionsværdien. Dette skal ske samtidig med, at miljøbelastningen reduceres betydeligt – på længere sigt gennem en afkobling af produktionen fra miljøbelastningen. Der er behov for bl.a. ny teknologi og nye anlæg med fokus på omkostnings- og miljøeffektivitet, idet det gælder om at maksimere værdien af akvakulturproduktionen – bl.a. ved at reducere miljøbelastningen og derved åbne mulighed for at opnå merværdi for produkterne.

4.2. Strategi, handlingsplan og indkaldelse af projektansøgninger

Bestyrelsen for GUDP udarbejder ifølge forslaget forslag til strategi vedrørende udfordringer og udnyttelse af potentialer inden for hovedudfordringerne samt forslag til handlingsplan. Bestyrelsen kan i strategien identificere nye hovedudfordringer for erhvervene. I handlingsplanen fastlægges endvidere kvantitative effektmål inden for konkrete indsatsområder inden for de fastlagte hovedudfordringer.

Bestyrelsen indhenter inden udarbejdelse af forslag til strategi og handlingsplan rådgivning fra relevante myndigheder og interessenter inden for landbrugs-, gartneri-, fiskeri-, akvakultur- og den øvrige fødevarer- og miljøsektor. Handlingsplanen danner grundlag for bestyrelsens indkaldelser af ansøgninger om tilskud. Fødevarerministeren godkender bestyrelsens forslag til strategi og handlingsplan, herunder eventuelle nye hovedudfordringer.

4.3. Tilskudskriterier m.v.

Ved prioriteringen af projektansøgninger vil bestyrelsen udover handlingsplanen og indenfor givne bevillinger foretage vurdering af generelle kriterier, hvor der udover opfyldelsen af lovens formål lægges vægt på projekternes nyhedsværdi, faglige kvalitet, effekt, relevans, samfunds- og erhvervsmæssige hensyn samt organisatoriske forhold, herunder innovationsnetværk.

4.3.1. Tilskudsmodtagere

Der kan ifølge forslaget efter ansøgning gives tilsagn om tilskud til ejere, forpagtere og brugere af jordbrugsbedrifter, erhvervsfiskerfartøjer og akvakulturanlæg, private virksomheder og brancheorganisationer og lignende, foreninger, selvejende institutioner samt offentlige og private forskningsinstitutioner. Desuden kan der gives tilsagn om tilskud til grupper eller sammenslutninger af de nævnte parter.

4.3.2. Tilskudsberettigede projekter

Der henvises til afsnit 3 om *gældende ret (innovationsloven)* vedrørende definitioner af projekttyper.

Efter forslaget kan der opnås tilskud til følgende projekttyper, der kan gennemføres i sammenhæng, hvor det er relevant:

- 1) Udviklingsprojekter.
- 2) Forskningsprojekter.
- 3) Udviklings- og forskningsprojekter som integrerede projekter.
- 4) Forprojekter.
- 5) Projekter vedrørende opbygning af innovationskompetence.

- 6) Projekter vedrørende testmarkedsføring.
- 7) Projekter vedrørende kollektive generiske kampanjer.
- 8) Økologiske projekter, der kan kommerialiseres.
- 9) Særlige innovationsprojekter.
- 10) Projekter, der fremmer særlige økologiske indsatser.
- 11) Demonstrationsprojekter, herunder særlige informationsprojekter vedrørende økologi.

Under hensyn til, at demonstrationsprojekter som foreslået, jf. lovforslagets § 1, stk. 3, ikke har været omfattet af innovationsloven, defineres et demonstrationsprojekt under nærværende lovforslag som følger: Ved et demonstrationsprojekt forstås i denne lov aktiviteter, hvis primære formål er at formidle og sprede videnskabelig viden og praksis vedrørende anvendelsen af bl.a. resultater af et forsknings- og/eller udviklingsprojekt vedrørende nye produkter, processer og teknologier inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

4.3.3. Fastsættelse af tilskudssatser m.v.

Ministeren fastsætter ifølge forslaget regler om maksimale tilskudssatser og om betingelser for opnåelse af tilskud under loven, herunder krav om i hvilke tilfælde offentliggørelse af resultater af forsknings- og udviklingsprojekter skal ske.

Tilskudssatser og –betingelser fastsættes i overensstemmelse med bl.a. EU's statsstøtteregler.

4.3.3.1. Generelt

Tilskud ydes som en procentdel af de meromkostninger, der er forbundet med projektets gennemførelse (ud-

gifter til løn, ekstern bistand, indkøb af materialer og nødvendigt udstyr og lignende). Hvis meromkostningerne vedrører indkøb af nødvendigt udstyr, fastsættes en scrapværdi, som modregnes ved opgørelsen af meromkostningerne. Gennemføres et projekt som et samarbejdsprojekt, ydes tilskud som en procentdel af de meromkostninger, der for hver enkelt deltager er forbundet med projektets gennemførelse.

Samtlige angivelser af tilskudssatser er maksimale satser. I forbindelse med den konkrete vurdering af den enkelte projektansøgning kan bestyrelsen for GUDP derfor fastsætte en lavere tilskudssats end den maksimale tilskudssats.

4.3.3.2. Udviklings- og forskningsprojekter

Maksimale tilskudssatser vedrørende udviklings- og forskningsprojekter vil blive fastsat inden for EU's statsstøtteregler, jf. skemaet nedenfor.

Principperne vedrørende fastsættelse af maksimale tilskudssatser er følgende:

- De maksimale tilskudssatser er højere til små og mellemstore virksomheder end til store virksomheder.
- De maksimale tilskudssatser er højere til forskningsprojekter end til udviklingsprojekter, herunder er tilskudssatser vedrørende grundlagsskabende forskning højere end vedrørende anvendelsesorienteret forskning.
- Der kan gives større tilskud til deltagerne i et samarbejdsprojekt (f.eks. mellem flere virksomheder) end til en virksomhed, der gennemfører et projekt alene.

	Små virksomheder	Mellemstore virksomheder	Store virksomheder
Grundforskning	100 pct.	100 pct.	100 pct.
Industriel forskning	70 pct.	60 pct.	50 pct.
Industriel forskning der indebærer - samarbejde mellem virksomheder for store virksomheder: samarbejde med mindst en SMV eller - samarbejde mellem en virksomhed og en forskningsinstitution eller - formidling af resultater	80 pct.	75 pct.	65 pct.
Eksperimentel udvikling	45 pct.	35 pct.	25 pct.

Eksperimentel udvikling der indebærer - samarbejde mellem virksomheder for store virksomheder: samarbejde med mindst en SMV eller - samarbejde mellem en virksomhed og en forskningsinstitution	60 pct.	50 pct.	40 pct.
Note: Ved "industriel forskning" forstås anvendelsesorienteret forskning. Ved "eksperimentel udvikling" forstås udviklingsaktiviteter (udviklingsprojekter). Der henvises til afsnit 3.1.4. vedrørende tilskudsmodtagere og definition af små og mellemstore virksomheder.			

Maksimalt tilskudssatser og tilskudsbetingelser, jf. ovenstående skema, gælder tillige forskningsinstitutioner (offentlige og private) samt brancheorganisationer og lignende i det omfang, bestemmelserne er relevante.

I forbindelse med udarbejdelse af strategi og handlingsplan samt GUDP-bestyrelsens indkaldelse af projektansøgninger vil de tilskudsbetingelser, herunder sammensætning af type af deltagerkreds vedrørende samarbejdsprojekter og de maksimale tilskudssatser, der som udgangspunkt skal gælde for de enkelte konkrete udviklings- og forskningsprojekter, blive fastsat inden for de i skemaet nævnte rammer.

4.3.3.3. Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner

Brancheorganisationer og lignende vil ifølge forslaget maksimalt kunne opnå 50 pct. i tilskud under loven til dækning af de meromkostninger, der er forbundet med gennemførelsen af kampagner.

4.3.3.4. Særlige innovationsprojekter

Ministeren fastsætter regler om tilskudsbetingelser og tilskuddets størrelse vedrørende dels tilskud til små og mellemstore virksomheders udgifter til løn til lån af kvalificeret personale og køb af innovationsrådgivning, dels tilskud til innovationsnetværk eller -klynger.

4.3.3.5. Testmarkedsføring og tilskud til opbygning af innovationskompetence

Tilskudssatser vedrørende testmarkedsføringsaktiviteter og aktiviteter vedrørende opbygning af innovationskompetence følger de tilskudssatser, der er gældende for de virksomheder eller forskningsinstitutioner, der gennemfører det egentlige projekt, som de omhandlede aktiviteter er knyttet til. Ved en virksomheds innovationskompetence forstås virksomhedens evne til at samarbejde og drage fordel af at generere ny viden, så virksomheden og dens medarbejdere bliver bedre til at

skabe fornyelse, f.eks. i form af nye produkter, processer eller koncepter.

4.3.3.6. Projekter vedrørende fremme af særlige økologiske indsatser

Tilskud kan udgøre mere end 50 pct. af omkostningerne, der er forbundet med gennemførelse af projektet, hvis særlige grunde taler derfor, og projektet skønnes at være af offentlig interesse. Projekternes resultater vil blive krævet offentliggjort, så snart de foreligger. Tilskud til projekter, der vedrører anvendelse af økologiske fødevarer i institutioner, kan dog ikke overstige 50 pct. af omkostningerne, der er forbundet med gennemførelse af projektet.

4.3.3.7. Demonstrationsprojekter

Det er hensigten, at der vil blive fastsat en tilskudssats på maksimalt 70 pct. af de støtteberettigede meromkostninger. Tilskudsberettigede er virksomheder, brancheorganisationer og lignende samt offentlige og private forskningsinstitutioner.

4.3.4. Medfinansiering med andre offentlige midler, herunder fra landbrugets og fiskeriets fonde

Projekterne kan medfinansieres med andre offentlige midler end med midler under loven, hvis det samlede offentlige tilskud ikke overstiger det maksimale tilskud, der i de pågældende tilfælde kan ydes under loven.

Medfinansiering med andre offentlige midler kan i særlige tilfælde foretages med andre offentlige midler end med midler under loven med op til og med 100 pct. af meromkostningerne under forudsætning af, at projektet vedrører produkter (landbrugs- og fiskeriprodukter), der er opstillet i EF-traktatens bilag I. Desuden kræves bl.a., at projektets formål offentliggøres, før projektet påbegyndes, samt at projektets resultater er tilgængelige på internettet i mindst fem år.

Projekter vedrørende kollektive generiske kampagner samt demonstrationsprojekter kan medfinansieres med

andre offentlige midler end med midler under loven med op til og med 100 pct.

Midler fra en EU-ordning, som forudsætter national medfinansiering, kan på samme måde indgå i projektets finansiering, hvis det samlede offentlige tilskud ikke overstiger det maksimale tilskud efter den pågældende ordning.

4.3.5. Internationalt samarbejde

Det internationale samarbejde for forskning, udvikling, innovation og demonstration går i retning af stadig mere forpligtende samarbejder, hvor de nationale deltagere bidrager med midler til fælles puljer og i den forbindelse overfører bevillings- og beslutningskompetencen for sådanne midler til et internationalt forum. Et eksempel herpå er de under EU's 6. rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling iværksatte initiativer, European Research Area Net (ERA-Net), der videreføres under 7. rammeprogram. Der arbejdes fremadrettet på en samfinansieringsmodel, der vil indebære national afgivelse af bevillings- og beslutningskompetence. Med lovforslaget foreslås etablering af et grundlag for, at Danmark får mulighed for et hensigtsmæssigt internationalt engagement på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

4.3.6. Tilbagebetaling, klage og straf

Lovforslaget indeholder desuden bestemmelser om bortfald og tilbagebetaling af tilskud, om adgangen til klage og om straf i forbindelse med overtrædelser.

Tilskud kan f.eks. bortfalde, hvis tilskudsmodtager har givet urigtige eller vildledende oplysninger, som har haft betydning for afgørelsen om tildeling af tilskud.

Fødevarerministeren kan fastsætte nærmere regler om, at tilskud i et nærmere bestemt omfang skal tilbagebetales i tilfælde, hvor tilskudsmodtager på baggrund af projekttilskuddet har opnået en kommerciel indtjening.

Der foreslås fastsat bestemmelse om, at klage begrænses til retlige spørgsmål i forbindelse med afgørelser truffet af bestyrelsen for GUDP. Klager kan f.eks. vedrøre inhabilitet, overholdelse af ansøgningsfrister og vurdering af force majeure.

Der vil kunne ifaldes bødestraf, hvis ansøger om tilskud f.eks. afgiver urigtige oplysninger af betydning for vurderingen af ansøgningen, eller hvis en tilskudsmodtager anvender tilskud i strid med vilkår fastsat for tilskuddets anvendelse.

5. Lovovervågning

Forslaget til lov foreslås omfattet af lovovervågning. Det er som led heri bl.a. hensigten efter en 3-årig periode

at udarbejde en rapport, der vil blive udsendt i høring hos de myndigheder og organisationer, der er hørt i forbindelse med lovens udarbejdelse. Rapporten vil blive fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

6. Lovforslagets økonomiske konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget har i sig selv ingen økonomiske konsekvenser for staten. Tilsagnsrammen for GUDP fastsættes på de årlige finanslove.

Fødevarerministeriets eksisterende bevillinger til forskning og innovation (§ 24.23.17.10 og § 24.33.02.10) på i alt 194 mio. kr. i 2010 og 174 mio. kr. årligt herefter sammenlægges og udgør grundlaget for GUDP. Desuden vil relevante dele af Miljøministeriets indsats for fremme af miljøeffektiv teknologi kunne indgå i GUDP.

Styrkelse af forsknings- og innovationsindsatsen på miljø- og fødevarerområdet drøftes som led i forhandlingerne om udmøntning af globaliseringsaftalen i efteråret 2009.

Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner.

7. Lovforslagets administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget indebærer en betydelig omlægning af forsknings- og innovationsindsatsen på Fødevarerministeriets område. Opfyldelse af lovens formål, hvor indsatsen bliver mere sammenhængende og fokuseret i forhold til en række hovedudfordringer for erhvervene, vil formentlig medføre større og fagligt set mere komplekse projektansøgninger, hvilket medfører en mere ressourcekrævende sagsbehandling og dermed øgede administrative udgifter.

Dertil kommer andre arbejdsopgaver i forbindelse med lovens administration, herunder sekretariatsbetjening af bestyrelsen, udarbejdelse af strategi og handlingsplan og fastlæggelse af indsatsområder, øgede krav til koordination med bl.a. Det Strategiske Forskningsråd, Rådet for Teknologi og Innovation og Højteknologifonden m.v. samt gennemførelse af evalueringer og effektvurderinger, hvilket vil kræve øgede ressourcer. Samtidig indebærer forslaget, at Innovationsudvalget og Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning (RUFF) nedlægges, hvilket vil medføre sparede ressourcer til sekretariatsbetjening af disse, der omprioriteres til finansiering af administrationen af GUDP.

De samlede administrative omkostninger vil blive finansieret ved anvendelse af eksisterende ressourcer i

Fødevarerhverv anvendt på området samt i fornødent omfang ved overførsel fra den på de årlige finanslove fastsatte bevilling til GUDP til § 24.21.02.10 med indtil 3 pct. Det bemærkes, at der allerede eksisterer tilsvarende overførselsadgange på § 24.23.17.10 og § 24.33.02.10.

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for kommuner og regioner.

8. Lovforslagets økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vurderes overordnet set at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet. Fokuseringen af forsknings- og innovationsindsatsen i forhold til de væsentligste hovedudfordringer for erhvervene og de nye tilskudsmuligheder forventes at øge incitamentet til at igangsætte forsknings-, udviklings- og demonstrationsprojekter til gavn for både de deltagende tilskudsmottagere (projektdeltagere) og for hele samfundet. Forsknings-, udviklings- og demonstrationsaktiviteterne vil fremme beskæftigelse og eksport i fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren og tilknyttede erhverv, idet der både på hjemmemarkedet og på eksportmarkederne i stigende grad lægges vægt på udvikling inden for de områder, der bliver omfattet af loven.

Forslaget har ingen direkte administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. CKR vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser i et omfang, der berettiger, at lovforslaget bliver forelagt virksomhedspanelet. Forslaget bør derfor ikke forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

Den videre behandling af forslaget og udmøntning i ny bekendtgørelse m.v. vil løbende blive drøftet i relevante erhvervs- og forskningsfora, ligesom der vil blive informeret herom over for de nuværende udvalg, der er nedsat på forsknings- og innovationsområdet, samt i Det Økologiske Fødevareråd. Disse udvalg har en bred repræsentation og vil kunne sikre en løbende dialog med de centrale aktører, som GUDP angår.

9. Lovforslagets administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ingen administrative konsekvenser for borgerne, idet loven retter sig mod erhvervsdrivende

tilskudsmodtagere og andre professionelle projektdeltagere med en erhvervsmæssig eller faglig tilknytning, f.eks. forskningsinstitutioner, interesseorganisationer, erhvervsnetværk m.v.

10. Lovforslagets miljømæssige konsekvenser

Da loven bl.a. skal bidrage til at fremme udviklingen af ny bæredygtig teknologi, forventes den at få positive miljømæssige konsekvenser.

11. Lovforslagets forhold til EU-retten

Loven vil blive notificeret i overensstemmelse med EU's statsstøtteregele. Lovens ikrafttræden vil afvente EU-Kommissionens tilbagemelding.

12. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Lovforslaget har været i høring hos:

Agrotech, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Bioner, Danmarks Fiskeindustri- og Eksportforening, Danmarks Fiskeriforening, Danmarks Naturfredningsforening, Danmarks Pelagiske Producentorganisation, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Akvakultur, Dansk Gartneri, Dansk Erhverv, Dansk Åleproducentforening, Danske Fiskeres Producentorganisation, Danske Regioner, Det Økologiske Fødevareråd, DHI, DI, DI Fødevarer, Fagligt Fælles Forbund, Forbrugerrådet, Force Technology, Foreningen af Danmarks Fiskemel- og Fiskeolieindustri, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen af Registrerede Revisorer, Håndværksrådet, Kommunernes Landsforening, Københavns Universitet, Konsumfiskeindustriens Arbejdsgiverforening, Landbrug & Fødevarer, Landsorganisationen af Danmarks Detailfiskehandlere, Landsorganisationen i Danmark (LO), Nærings- og Nydelsesmiddelarbejder Forbundet (NNF), Rigsrevisionen, Roskilde Universitet, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforening, De Samvirkende Købmænd, Skagen Fiskernes Producentorganisation, Syddansk Universitet, Teknologisk Institut, Økologisk Landsforening, Aalborg Universitet og Aarhus Universitet.

13. Sammenfattende skema

Samlet vurdering af lovforslagets konsekvenser

	Positive konsekvenser/ mindre udgifter	Negative konsekvenser/ Merudgifter
--	---	---------------------------------------

Økonomiske konsekvenser for det offentlige	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for det offentlige	Nedlæggelsen af Innovationsudvalget og Det Rådgivende Udvalg for Fødevarer-forskning vil medføre sparede ressourcer til sekretariatsbetjening af disse, der omprioriteres til finansiering af administration af GUDP.	Administrationen af GUDP med udpegning af en bestyrelse, øgede krav til koordinering, herunder med internationale forskningsprogrammer, og gennemførelsen af evalueringer og effektivvurderinger vil medføre øgede administrative udgifter i Fødevareministeriet. Desuden forventes hver projektansøgning under GUDP at blive større og fagligt set mere kompleks, hvilket medfører en mere ressourcekrævende sagsbehandling og dermed øgede administrative udgifter.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget vurderes samlet set at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, idet gennemførelsen af forsknings-, udviklings- og demonstrations-aktiviteterne under loven forventes at fremme beskæftigelse og eksport i fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren m.v.	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget vurderes at få positive miljømæssige konsekvenser, da det bl.a. skal bidrage til at fremme udviklingen af ny bæredygtig teknologi.	Ingen
Forholdet til EU-retten	Loven vil blive notificeret i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til stk. 1-3

Lovforslagets formål er at bidrage til en konkurrence- og bæredygtig fødevarer- og nonfoodproduktion til gavn

for udvikling af erhvervspotentialer, vækst, beskæftigelse, arbejdsmiljø og videreudvikling af en markedsdrevet økologisk sektor samtidig med, at et højt niveau sikres for klima-, miljø- og naturbeskyttelse, dyrevelfærd, fødevarer-sikkerhed og sundhed.

Det er samtidig lovforslagets formål at understøtte de politiske målsætninger og strategier i Danmark og in-

ternationalt på de nævnte områder ved at fremme en sammenhængende indsats for forskning, udvikling og demonstration af viden og teknologier i forhold til de samfundsmæssige hovedudfordringer og potentialer inden for de pågældende områder. Endvidere skal lovforslaget bidrage til at skabe en sammenhængende organisering af forsknings- og innovationsindsatsen på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet.

Det fremgår, at der efter forslaget etableres et Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP) på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet med forventet virkning fra 2010. Efter etableringen af GUDP udbyder Fødevareministeriet som hovedregel ikke længere enkeltstående forskningsprogrammer, og der gives ikke tilsagn om tilskud under innovationsloven, som foreslås ophævet på et senere tidspunkt.

Ifølge forslaget omfatter GUDP tre hovedaktiviteter. For det første gives der under GUDP tilsagn om tilskud til udviklings- og demonstrationsprojekter samt til forskningsprojekter, der skaber grundlag for gennemførelse af udviklings- eller demonstrationsprojekter.

For det andet skal GUDP aktivt fremme samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Udtrykket ”offentlige og private aktører” omfatter bl.a. virksomheder, forskningsinstitutioner, myndigheder, brancheorganisationer og andre interesseorganisationer. Der kan være tale om samarbejde mellem private aktører, f.eks. to eller flere virksomheder, og samarbejde mellem både offentlige og private aktører, f.eks. en forskningsinstitution og en virksomhed. Der kan ikke være tale om et samarbejde mellem alene offentlige aktører. Der henvises til beskrivelserne af tilskudsaktiviteterne i bemærkningerne til forslagens §§ 9, 10 og 12.

Lovforslagets bestemmelser om samarbejde mellem offentlige og private aktører giver ikke selvstændig hjemmel til kommunalt engagement og deltagelse i de aktiviteter, der er omhandlet af loven. Kommunal deltagelse i sådanne aktiviteter forudsætter derfor, at kommunen har den fornødne hjemmel på andet grundlag.

For det tredje skal samspillet mellem GUDP og internationale programmer på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet styrkes. Det internationale samarbejde beskrives nærmere i bemærkningerne til § 12, stk. 2.

Til § 2

Til stk. 1

Det foreslås, at fødevareministeren udpeger en bestyrelse for GUDP, der består af i alt otte medlemmer, inklusive en formand. Antallet er begrundet med en af-

vejning af bestyrelsens funktions- og beslutningsdygtighed og hensynet til, at de fornødne kompetencer er repræsenteret. For at undgå tvivl om bestyrelsens integritet i forhold til opgaverne foreslås det, at både formanden og øvrige medlemmer udpeges af fødevareministeren. Ved udpegningen af bestyrelsesmedlemmerne vil der i videst muligt omfang blive lagt vægt på at undgå forudsigtelig inhabilitet i forhold til potentielle kommende aktiviteter under GUDP. Udpegningen vil ske i overensstemmelse med lov om ligestilling af kvinder og mænd, jf. lovbekendtgørelse nr. 1095 af 19. september 2007.

Det forudsættes, at bestyrelsesmedlemmerne har tværgående erfaring og stor faglig viden i forhold til de rammebetingelser, der gælder for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet, og de samfundsmæssige udfordringer inden for disse områder. Desuden forudsættes det, at bestyrelsesmedlemmerne har ekspertise inden for bl.a. teknologi, innovation, forskning, finansiering, investering og afsætning inden for de nævnte sektorer. Dertil kommer, at der efter forslaget skal kunne lægges vægt på, at bestyrelsesmedlemmerne har indsigt i internationale forhold på de pågældende områder.

Til stk. 2

Det foreslås, at fødevareministeren udpeger fire medlemmer til bestyrelsen efter indstilling fra henholdsvis økonomi- og erhvervsministeren, miljøministeren, ministeren for videnskab, teknologi og udvikling samt klima- og energiministeren. De resterende tre medlemmer samt formanden foreslås udpeget af fødevareministeren uden forudgående indstilling.

Sammensætningen af bestyrelsen vil således også afspejle den tværgående koordination, der finder sted i forbindelse med regeringens indsats på forsknings- og innovationsområdet.

Til stk. 3

Det foreslås, at bestyrelsen udpeges for en periode på fire år med mulighed for yderligere forlængelse. Der vil ved beslutning om forlængelser blive foretaget en afvejning af hensynet til kontinuitet, hvilket tilsiger en funktionsperiode af en vis længde, og hensynet til fornyelse og dynamik, hvilket tilsiger en vis tidsbegrænsning.

Til § 3

Til stk. 1

Fødevareministeren stiller et sekretariat til rådighed for bestyrelsen for GUDP. Sekretariatet, herunder se-

kretariatets ledelse, vil blive placeret i FødevarerErhverv. Dette sikrer den nødvendige sammenhæng mellem GUDP og det danske landdistriktsprogram, fiskeriudviklingsprogrammet og EU's forsknings Samarbejde på fødevarerområdet, herunder ERA-Net-samarbejderne m.v. Miljøministeriet kan deltage i sekretariatsbetjeningen af bestyrelsen for GUDP.

Til stk. 2

Det foreslås, at ministeren fastsætter bestyrelsens forretningsorden, herunder for sekretariatsbetjeningen af bestyrelsen. Forretningsordenen skal bl.a. omfatte forhold om bestyrelsens beslutningsdygtighed, inhabilitet, tavshedspligt, afstemningsregler, formandsbemyndigelse og eventuelt valg af næstformand m.v. Dette foreslås især for at tilsikre rådgivning om iagttagelse af de særlige forvaltningsmæssige og offentligretlige krav m.v., der stilles til bestyrelsen især i forbindelse med dennes afgørelseskompetence.

Det forventes, at forretningsordnen fastsætter bestemmelser om, at i tilfælde af et medlems udtræden af bestyrelsen i funktionsperioden kan fødevarerministeren udpege et nyt medlem frem til udløbet af det oprindelige medlems funktionsperiode.

Sekretariatet bistår bestyrelsen i sager, der vedrører bestyrelsens virksomhed.

Til stk. 3

Det foreslås, at bestyrelsen i visse sager kan bemyndige formanden til at træffe afgørelse på bestyrelsens vegne i et nærmere bestemt omfang. Under innovationsloven er der fastsat en lignende bestemmelse. Bestemmelsen er begrundet i praktiske hensyn, idet det kan være hensigtsmæssigt, at formanden i perioden mellem to bestyrelsesmøder kan træffe afgørelse på bestyrelsens vegne i f.eks. sager af hastende karakter. Delegation af kompetence til sekretariatet kan kun ske i sager, der ikke er praksisdannende eller –brydende, og som ikke har principiel karakter. Regler herom vil blive fastlagt i forretningsordenen, jf. bemærkningen til stk. 2.

Til § 4

Til stk. 1

Det foreslås, at bestyrelsen udarbejder forslag til strategi for GUDP vedrørende udfordringer og udnyttelse af potentialer inden for udvikling af en konkurrence- og bæredygtig fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor. Bestyrelsen udarbejder desuden forslag til en handlingsplan for konkrete indsatsområder under

GUDP, som kan danne grundlag for bestyrelsens indkaldelse af ansøgninger om tilskud. I forbindelse med denne opgave kan der tages udgangspunkt i eksisterende strategier, handlingsplaner og rapporter m.v. Det kan være regeringens plan for Grøn Vækst, regeringens Erhvervsklimastrategi, regeringens handlingsplan for miljøeffektive teknologier, regeringens bæredygtighedsstrategi samt resultatet af Videnskabsministeriets kortlægning af den danske fødevarerforskning samt f.eks. ”Viden vi skal leve af – Strategisk redegørelse om fremtidens forskning i fødevarer, nonfood og foder”, Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning, juli 2006; ”Sunde, sikre og velmagende fødevarer gennem bioteknologi - En bioteknologisk forskningsstrategi for fødevarerområdet”, Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning, november 2004; ”Værditilvækst og bedre miljø - En bioteknologisk forskningsstrategi for nonfood og foder”, Det Rådgivende Udvalg for Fødevarerforskning, februar 2006.

Det er afgørende, at Fødevarerministeriet i højere grad kan dokumentere de konkrete effekter af de initiativer, som iværksættes under den nye lov. Bestyrelsen skal derfor have fokus på, i hvilket omfang initiativerne har den effekt, at de medfører en styrkelse af virksomhedernes forskning, udvikling og demonstration og derigennem bidrager til en konkurrence- og bæredygtig fødevarer- og nonfoodproduktion.

I forslaget til handlingsplan, der udarbejdes af bestyrelsen, skal der fastlægges kvantificerbare målsætninger for de enkelte indsatsområder, som bestyrelsen løbende skal monitorere og afrapportere i sine årlige beretninger. Der kan f.eks. fastlægges et mål om at øge værditilvæksten med en given procentsats. I handlingsplanerne skal det anvises, hvordan man vil realisere de fastlagte mål. I de efterfølgende indkaldelser af projektansøgninger skal det fastlægges, hvordan projektansøgningerne forventes at bidrage til de fastlagte målsætninger. For hvert indsatsområde præciseres hvilke effekter, der prioriteres efter.

Der vil blive anvendt effektbaseret styring som grundlag for forvaltningen af indsatsen. Den enkelte projektansøgning vil således blandt andet blive vurderet efter projektets forventede effekt i forhold til den målsætning, der prioriteres efter. Det betyder, at der fra projektstart opstilles klare målbare mål og indsamles relevante data.

Det er væsentligt, at der sker en tværgående koordination i forbindelse med regeringens indsats på forsknings- og innovationsområdet og dermed i forhold til de aktiviteter, som en række andre ministerier gennemfører på området.

Bestyrelsen koordinerer derfor initiativer inden for lovens formål med bevilgende organer, der fremmer forskning, udvikling, innovation, demonstration og erhvervsudvikling på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet. Det kan f.eks. være Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden, Rådet for Teknologi og Innovation (RTI), de regionale vækstfora, landbrugets og fiskeriets fonde og Energiteknologisk Udviklings- og Demonstrationsprogram (EUDP).

Det er således hensigten, at bestyrelsen aftaler regelmæssige møder med bl.a. repræsentanter fra Det Strategiske Forskningsråd med henblik på blandt andet tidsmæssig koordinering af indkaldelser af projektansøgninger, orientering om kommende opslag og erfaringsudveksling om deltagelse i det internationale forskningsarbejde.

Til stk. 2

På tidligere års finanslove har der været afsat særskilte bevillinger til gennemførelse af forskningsindsatser for økologisk jordbrug og økologiske fødevarer-systemer (de såkaldte FØJO I, II og III-forskningsprogrammer). I forbindelse med udmøntningen af bevillingerne har bestyrelsen for Forskningscenter for Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer (FØJO) blandt andet afgivet indstilling til Det Rådgivende Udvalg for Fødevarer-forskning om fokusområderne for indsatsen samt om, hvilke af de indkomne, støtteværdige ansøgninger, som bedst ville bidrage til at opfylde formålet med indsatserne. Det foreslås, at denne praksis videreføres under Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram (GUDP), således at bestyrelsen for Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer (ICROFS), der har afløst FØJO's bestyrelse i forbindelse med etableringen af ICROFS, afgiver indstilling til bestyrelsen for GUDP om konkrete økologiske forskningsindsatser, herunder kvantificerbare mål og indikatorer for indsatsen, og økologiske forskningsansøgninger, jf. bemærkningerne til § 5, stk. 3.

Til stk. 3

Fødevarerministeren skal efter lovforslaget godkende bestyrelsens forslag til strategi og handlingsplan. Det er hensigten, at ministeren og bestyrelsen har en løbende dialog om de samfundsmæssige udfordringer og mulighederne for løsning heraf.

Til § 5

Til stk. 1

Det foreslås, at bestyrelsen skal indhente forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd i henhold til § 18, stk. 2, i lov om forskningsrådgivning m.v., jf. lovebekendtgørelse nr. 1348 af 11. december 2008. Det fremgår af forskningsrådgivningsloven, at Det Strategiske Forskningsråd forud for de enkelte ministres uddeling af statslige forskningsbevillinger skal godkende uddelingsproceduren og foretage en forskningsfaglig vurdering af indkomne ansøgninger.

Desuden kan bestyrelsen indhente forskningsfaglig rådgivning hos Det Strategiske Forskningsråd vedrørende andre projektansøgninger. Det kan f.eks. være projekter, hvor der indgår både forsknings- og udviklingsaktiviteter.

Det aftales nærmere mellem parterne og søges indarbejdet i forretningsordenen for bestyrelsen for GUDP og sekretariatet, hvordan det praktiske samarbejde om opfyldelsen af denne bestemmelse kan tilrettelægges.

Til stk. 2

I forhold til initiativer på økologiområdet skal der ifølge forslaget indhentes rådgivning hos Det Økologiske Fødevareråd, jf. § 4 i økologiloven.

Til stk. 3

Med den foreslåede bestemmelse tillægges bestyrelsen for Internationalt Center for Forskning i Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer (ICROFS) samme indstillingsbeføjelse, som bestyrelsen for ICROFS (in casu bestyrelsen for det tidligere Forskningscenter for Økologisk Jordbrug og Fødevarer-systemer) har udøvet i forbindelse med behandling i Det Rådgivende Udvalg for Fødevarer-forskning af projektansøgninger, der vedrører de særlige økologiske forskningsindsatser, de såkaldte FØJO-forskningsprogrammer.

Til stk. 4

Det foreslås, at bestyrelsen indhenter rådgivning og hører relevante myndigheder og interessenter inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri-, akvakultur- og miljøsektoren vedrørende udarbejdelse af forslag til strategi og handlingsplan. Det kan f.eks. være de regionale vækstfora, forskningsinstitutioner, virksomheder, myndigheder, offentlige institutioner, brancheorganisationer og interesseorganisationer m.v. Det er bestyrelsen, der træffer beslutning om hvilke relevante myndigheder og interessenter, der skal høres i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til strategi og handlingsplan. Der lægges vægt på, at bestyrelsen sørger for, at relevante syns-

punkter bliver inddraget i forbindelse med udarbejdelsen af forslag til strategi og handlingsplan.

Til § 6

Til stk. 1

Det foreslås, at bestyrelsen inden for lovens formål kan rådgive ministeren om relevante initiativer, herunder vedrørende imødegåelse af barrierer for implementering af ny viden og teknologi inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet. Bestyrelsen kan f.eks. rådgive om, hvorledes den forskningsbaserede myndighedsbetjening kan understøtte Fødevarerministeriets mission.

Til stk. 2 og 3

Det foreslås, at bestyrelsen inden for lovens formål kan rådgive ministeren i forhold til støtteordninger under det danske landdistriktsprogram, jf. lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (landdistriktsloven), og fiskeriudviklingsprogrammet, jf. lov nr. 1552 af 20. december 2006 om udvikling af fiskeri- og akvakultursektoren (fiskeriudviklingsloven). Bestyrelsen kan f.eks. rådgive om ansøgninger om tilskud, der vedrører udviklings- og investeringsaktiviteter og andre projektaktiviteter under de nævnte programmer, hvor der vurderes at være en snitflade til projektaktiviteter under GUDP. Formålet er at sikre en optimal og koordineret indsats inden for lovens formål. Fødevarerministeren kan fastsætte nærmere regler om dette.

Til § 7

Det foreslås, at der bliver mulighed for at anvende en del af bevillingen, således at det sikres, at der gennemføres analyser, evaluering og effektvurdering af lovens virkning for udviklingen i fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren samt til formidling af resultaterne af indsatsen. Udgifterne hertil afholdes inden for den samlede ramme til lovens gennemførelse. Under innovationsloven er fastsat en lignende bestemmelse, hvorefter ministeren kan anvende en del af bevillingen til gennemførelse af effektmålinger og evalueringer. Ministeren har i 2009 anvendt en mindre del af bevillingen til en samlet evaluering af innovationsordningens effekter og resultater for perioden 2001–2008.

Det foreslås, at bestyrelsen afgiver indstilling til fødevarerministeren vedrørende afholdelse af udgifter til gennemførelse af analyser, evaluering og effektvurdering af indsatser m.v. inden for lovens område.

Til § 8

Det foreslås, at fødevarerministeren fastsætter regler for lovens gennemførelse, herunder om forholdene, som er nævnt i *stk. 1, nr. 1-5*. Reglerne vil generelt blive fastsat i overensstemmelse med Finansministeriets vejledning om effektiv tilskudsforvaltning.

Ministeren fastsætter regler om, hvorledes der skal aflægges regnskab og rapportering for de projekter, der modtager tilskud. Der vil bl.a. blive fastsat bestemmelser om, efter hvilke regler revision skal udføres.

Ministeren fastsætter regler om offentliggørelse af resultaterne af de projekter, der gives tilskud til. Som udgangspunkt vil opnåede resultater blive krævet offentliggjort for at sikre, at resultaterne anvendes i den videre udvikling inden for fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren. Ved krav om offentliggørelse bliver der taget hensyn til de deltagende virksomheders konkurrencesituation.

Ministeren fastsætter regler om udbetaling af tilskud, herunder at udbetalingerne kan ske som rateudbetalinger.

Ministeren fastsætter endvidere regler om evaluering af programmet. I forbindelse med de enkelte indkaldelser af projektansøgninger fastlægges det, hvordan og hvornår den pågældende indsats skal effektvurderes, jf. bemærkningerne til § 4.

Endelig fastsætter ministeren regler for bestyrelsens afgivelse af beretning om bestyrelsens samlede virke og virksomhed i forhold til lovens formål, herunder om udviklingen i de samfundsmæssige udfordringer og potentialer på fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakulturområdet samt status og resultat af igangsatte initiativer og projekter. Beretningen forventes desuden at omhandle status for samarbejde med øvrige parter og for deltagelse i internationalt samarbejde.

Til § 9

Til stk. 1

Bestyrelsen træffer efter forslaget beslutning om anvendelse af bevillingen fastsat på de årlige finanslove, idet bestyrelsen tager højde for, at der kan være truffet beslutning om gennemførelse af andre aktiviteter, der finansieres under den pågældende bevilling. Det kan f.eks. være beslutning om gennemførelse af evaluering og effektvurdering af lovens virkning.

Bestyrelsen er ansvarlig for, at handlingsplanen følges op af indkaldelser af projektansøgninger, og for at udarbejde retningslinier for indkaldelse af projektansøgninger, herunder inden for de overordnede regler om tildeling af tilskud fastlægge de betingelser, der skal væ-

re gældende for de enkelte projektyper, som indkaldelserne vedrører.

Til stk. 2

Fødevarerministeren fastsætter bl.a. i overensstemmelse med EU's statsstøtteregler regler om ydelse af projektilskud, og herunder om tilskudsbetingelser og maksimale tilskudssatser.

Der henvises til de almindelige bemærkninger under afsnit 4.3. om tilskudskriterier m.v.

Til stk. 3

Fødevarerministeren fastsætter regler om tilskud til aktiviteter, der kan få tilskud efter anden lovgivning, herunder om at der ikke kan gives tilskud under denne lov. Der vil kunne lægges vægt på muligheden for, at indsatser og projekter under GUDP kan samfinansieres med andre tilskudsordninger under Fødevarerministeriet eller andre nationale eller internationale tilskudsordninger. Dette vil kunne medføre behov for fastlæggelse af særlige administrative regler. Samtidig kan der opstå behov for at begrænse tilskudsmuligheden for projekter, som kan opnå tilskud under andre ordninger, f.eks. under lov nr. 316 af 31. marts 2007 om udvikling af landdistrikterne (landdistriktsloven).

Til § 10

Til stk. 1 og 2

Det foreslås, at bestyrelsen tillægges afgørelseskompetence. Bestyrelsen træffer således afgørelse om alle ansøgninger om tilskud under GUDP. Bestemmelsen svarer indholdsmæssigt til den tilsvarende bestemmelse under innovationsloven, hvorefter Innovationsudvalget er tillagt kompetence til at træffe afgørelse om tilsagn om tilskud efter loven, jf. § 3, stk. 2-4, i innovationsloven.

Bestyrelsen for GUDP foretager ved afgørelsen af, om der skal gives tilsagn om tilskud til et konkret projekt, vurdering af generelle kriterier, hvor der udover opfyldelsen af lovens formål lægges vægt på projektets nyhedsværdi, faglige kvalitet, effekt, relevans, samfunds- og erhvervsmæssige hensyn samt organisatoriske forhold.

De generelle kriterier skal bl.a. sikre, at projektet vedrører aktiviteter, der har nyhedsværdi, og at projektet har en sådan karakter, at det enten ikke ville blive udført eller først på et senere tidspunkt, hvis ikke der til projektets gennemførelse opnås tilskud under loven.

I projektansøgninger skal der redegøres for, hvorledes det eller de støttede projekter kan følges op. Projektforløbene vil i visse tilfælde indebære, at de deltagende virksomheder indgår aftaler om samarbejde eller dannelsen af projektkonsortier.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslaget § 8 vedrørende fastsættelse af regler for en effektiv tilskudsforvaltning.

Til stk. 3

Ifølge forslaget skal bestyrelsen i forbindelse med indkaldelser af projektansøgninger offentliggøre de maksimale tilskudssatser, der skal være gældende for de projekter, som indkaldelsen vedrører. Bestyrelsen skal desuden offentliggøre de kriterier, som indgår i vurderingen af ansøgninger om tilskud. Der vil blive redegjort for kriterierne i forbindelse med indkaldelse af ansøgninger, og offentliggørelse vil ske på FødevarerErhvervs hjemmeside. Bestemmelsen skal sikre, at offentligheden og potentielle ansøgere har adgang til viden om, hvad bestyrelsen lægger vægt på, når den træffer afgørelse om tilsagn om tilskud eller afslag på en projektansøgning.

Til § 11

Det foreslås, at kredsene af modtagere af tilsagn om tilskud under lov om GUDP er den samme som under innovationsloven.

I forbindelse med gennemførelse af et projekt under lov om GUDP kan udenlandske forskningsinstitutioner medvirke som eksterne rådgivere.

Til § 12

Til stk. 1

Efter forslaget skal bestyrelsen kunne træffe afgørelse om tilsagn om tilskud til projekter, der fremmer samarbejdet mellem offentlige og private aktører. Aktiviteterne vil have karakter af etablering af innovationsnetværk eller -klynger med henblik på udveksling af viden og erfaring om innovative forhold vedrørende fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektoren. På tilsvarende vis kan der gives tilskud til aktiviteter, der styrker samspillet mellem GUDP og internationale programmer og aktiviteter.

Til stk. 2

På de årlige finanslove er der under § 24.33.02 ydet tilskud til dansk deltagelse i ERA-Net-forskningsarbejder inden for blandt andet økologi-, plantegenom- og plantesundhedsområdet samt fiskeriforvaltning. End-

videre er der ydet tilskud til dansk deltagelse i fællesnordiske forskningsprojekter efter indstilling fra Nordisk Kontaktorgan for Jordbrugsforskning (NKJ).

Der er imidlertid behov for understøtning af udviklingen i retning af mere forpligtende og koordinerende internationale samarbejder for at ruste Danmark endnu bedre til at imødegå udfordringerne. Bestyrelsen kan kun yde bidrag til internationale programmer, hvis bestyrelsen vurderer, at samarbejdet vil være til gavn for udvikling af den danske fødevarer-, jordbrugs-, fiskeri- og akvakultursektor, samthar sikret sig, at midlerne vil blive fordelt i åben konkurrence og efter en faglig kvalitetsvurdering. Med det geografiske tildelingskriterium sikres det, at danske bevillinger anvendes på aktiviteter, der gavner dansk forskning, myndighedsbetjening og erhvervsudvikling på området. Der er ikke tale om et objektivi krav, som f.eks. et krav om statsborgerskab, men derimod et krav, der fordrer en konkret vurdering af nytteværdien for Danmark. Uddeling af bevillinger skal ske i åben konkurrence og efter en faglig kvalitetsvurdering. Denne grundlæggende forudsætning ønskes opretholdt også i de tilfælde, hvor en del af bevillingen til GUDP indgår i internationale samarbejder, hvorfor deltagelse deri er betinget af, at konkurrenceelementet og kvalitetsvurderingen også her er gældende.

Til stk. 3

Regeringen ønsker en sikkerhed for, at danske bevillinger overført til udlandet i retlig, økonomisk, regnskabs- og revisionsmæssig henseende administreres og revideres på en måde, der svarer til de krav, der stilles til den nationale administration. Det forudsættes derfor, at overførsel alene sker til internationale fora i offentligt regi. Det vil i den forbindelse blive sikret, at sådanne fora kun uddeler støtte til samme modtagergruppe, som efter lovforslaget kan få støtte i nationalt regi.

Det foreslås desuden, at fordelingen af midler til sådanne fora kun kan ske efter forudgående godkendelse af fødevarerministeren. For at sikre en enkel administration vil Fødevarerministeriet efter høring af Rigsrevisionen udarbejde et paradigme for, hvilke oplysninger der skal foreligge til brug for ministeriets godkendelse, jf. principperne i rigsrevisorloven. Høringen af Rigsrevisionen vil navnlig dreje sig om regnskabsmæssige forhold, herunder hertil knyttede udbetalingssystemer og forretningsgange og kontroller i forbindelse hermed, som kan have revisionsmæssig betydning. Herudover vil Rigsrevisionen kunne udtale sig om hvilke krav, der skal stilles til støttemodtagere, før udbetaling af støtte eller acontoubetalinger kan ske.

Til § 13

I henhold til den foreslåede bestemmelse er det en betingelse for tildeling af tilskud, at projektet eller aktiviteten ikke er påbegyndt, inden der er givet tilsagn om tilskud. Bestemmelsen er sædvanlig i forbindelse med tilskudsordninger, der administreres af Fødevarerministeriet.

Til § 14

Bestemmelsen svarer i sit hovedindhold til § 19 i lov nr. 421 af 31. maj 2000 med senere ændringer (innovationsloven), hvoraf fremgår, at tilskud til projekter, hvis resultater udnyttes kommercielt, skal tilbagebetales. Fødevarerministeren kan efter forslaget fastsætte nærmere regler herom, herunder om der i visse tilfælde skal gælde undtagelser fra hovedreglen om tilbagebetaling.

Til § 15

Til stk. 1-3

Bestemmelserne svarer til lignende bestemmelser i tilskudsordninger, der administreres under Fødevarerministeriet. Det gælder f.eks. landdistriktsloven.

Eventuel inddrivelse af tilskudsbeløb, der skal tilbagebetales, følger reglerne i lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige.

Til § 16

Til stk. 1 og 2

Efter forslaget skal tilskudsmodtager af egen drift underrette fødevarerministeren, hvis tilskudsbetingelserne ikke længere er opfyldt. Desuden skal tilskudsmodtageren på fødevarerministerens forlangende afgive erklæring om, hvorvidt betingelserne for tilskud fortsat er opfyldt. Bestemmelsen om oplysningspligt svarer til lignende bestemmelser i anden støttelovgivning inden for Fødevarerministeriets område. Det gælder f.eks. landdistriktsloven.

Til § 17

For at kunne gennemføre en effektiv kontrol med de foranstaltninger, der ydes tilskud til, og af hvorvidt betingelserne herfor er opfyldt, må myndighederne have adgang til at foretage kontrol på stedet. Myndighedernes adgang omfatter hele virksomheden og øvrige projektilokaliteter. Det forudsætter endvidere, at myndighederne har ret til at gøre sig bekendt med virksomhedens eller andre tilskudsmodtageres skriftlige materiale, herunder materiale der opbevares i elektronisk form, i det omfang, det er nødvendigt for at udøve kontrol efter loven og

uanset opbevaringssted. Omtalen af materiale i elektronisk form medtages med henblik på at præcisere bestemmelsen, da det altid har været antaget, at også sådant materiale kunne efterses af de kontrollerende myndigheder.

Bestemmelsen giver ifølge forslaget hjemmel til at foretage uanmeldt kontrol på stedet (stikprøvekontrol), der kan ske uden retskendelse. Den foreslåede bestemmelse skal ses i sammenhæng med bestemmelserne i lov nr. 442 af 9. juni 2004 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter med senere ændringer. Denne lov indeholder bl.a. regler om myndighedernes pligt til at give underretning til vedkommende borger eller virksomhed forud for et tvangsindgrebs gennemførelse, samt om den fremgangsmåde, forvaltningsmyndighederne skal følge ved iværksættelse af et tvangsindgreb uden for strafferetsplejen (kontrolbesøg m.v.).

Den foreslåede bestemmelse giver endvidere mulighed for, at andre i følgeskab med de kontrollerende myndigheder, såsom personer med særlig fagkundskab, kan medvirke ved kontrollen.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse præciserer, at en person eller virksomhed, der har modtaget tilsagn om tilskud, er forpligtet til at yde den fornødne hjælp og vejledning ved kontrollens gennemførelse og til at udlevere eller indsende materiale til de kontrollerende myndigheder på disses begæring, jf. stk. 1. Bestemmelsen kan ikke anvendes til at pålægge tilskudsmodtager en pligt til at udlevere materiale, hvis der på forhånd foreligger begrundet mistanke om strafbart forhold, herunder svig. Der er således ikke pligt til selvinkriminering.

Der er ingen særlig forpligtelse til at yde den nævnte hjælp og vejledning m.v. for andre personer end den, der har modtaget tilsagn om tilskud. Eksempelvis har ansatte ikke de nævnte forpligtelser med undtagelse af den ansvarlige leder for den pågældende virksomhed, der har modtaget tilsagn om tilskud.

Til stk. 3

Af forslaget til bestemmelse fremgår, at politiet om nødvendigt skal yde bistand ved kontrollen. Bestemmelsen svarer i øvrigt til bestemmelser i anden støtte-lovgivning inden for Fødevareministeriets område.

Til stk. 4

Den foreslåede bestemmelse giver fødevareministeren hjemmel til at fastsætte nærmere regler om kontrol. Mi-

nisteren kan herunder fastsætte regler vedrørende myndigheder m.v., der af ministeren er bemyndiget til at udøve ministerens beføjelser, jf. lovforslagets § 19.

Til § 18

Den foreslåede bestemmelse vedrører kontrolmyndighedens mulighed for at indhente oplysninger hos andre myndigheder. I forbindelse med administrationen af den foreslåede bestemmelse vil procedurer omkring indhentelse, samkøring og sammenstilling af personoplysninger, der følger af lov om behandling af personoplysninger, nøje blive iagttaget. Bestemmelsen svarer i øvrigt til kontrolbestemmelser i flere andre love inden for Fødevareministeriets område, herunder lov om landbrugsejendomme, fiskeriloven, bemyndigelsesloven og landdistriktsloven.

Til § 19

Til stk. 1 og 2

Bemyndigelsen forventes udnyttet til at delegere beføjelser i loven til en institution under Fødevareministeriet. Det er hensigten, at administrationen af loven skal varetages af FødevareErhverv, som hidtil har varetaget administrationen af ordninger vedrørende forskning og innovation. Den foreslåede bestemmelse giver desuden mulighed for at fastsætte regler om klageadgang og om fremgangsmåden ved klage, herunder fastsættelse af klagefrist og krav til klagens form og indhold. Desuden giver bestemmelsen mulighed for at fastsætte regler om, at afgørelser truffet af en myndighed i henhold til bemyndigelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Bestemmelsen giver endvidere hjemmel til at fastsætte regler om genoptagelse af en sag (remonstration). Det vil sige, at den myndighed, der har truffet afgørelsen i første instans, kan genoptage sagen efter indgivelsen af en klage. Myndigheden kan i sådanne tilfælde træffe en ny realitetsafgørelse, der giver klageren helt eller delvist medhold, uden at sagen skal forelægges rekursinstansen. Dog fremgår det af forslaget, at afgørelser truffet af bestyrelsen for GUDP ikke kan påklages til fødevareministeren, bortset fra retlige spørgsmål.

Ifølge innovationslovens § 15, stk. 2, er klageadgangen vedrørende Innovationsudvalgets afgørelser begrænset til alene at vedrøre retlige spørgsmål. Denne begrænsning af klageadgangen foreslås også anvendt vedrørende afgørelser, der træffes af bestyrelsen for GUDP.

Begrundelsen for, at afgørelser truffet af bestyrelsen for GUDP kun kan påklages til fødevareministeren for

så vidt angår retlige spørgsmål, er navnlig, at udvalget er et sagkyndigt organ, der i et vist omfang vil skulle træffe afgørelser, der indeholder et skønsmæssigt element.

Til § 20

Til stk. 1

Den foreslåede bestemmelse nævner de tilfælde, der er strafbare efter loven. Strafferammen er bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning. Udformningen svarer til, hvad der normalt fastsættes i lovgivningen på Fødevareministeriets område.

Til stk. 2

Den foreslåede bestemmelse præciserer, at der i regler, der udstedes i medfør af loven, kan fastsættes straf for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller af vilkår, der meddeles efter reglerne. Det er hensigten at fastsætte regler om straf i form af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne eller vilkår, der fastsættes i henhold til reglerne.

Til stk. 3

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at selskaber m.v. (juridiske personer) også kan pålægges strafansvar.

Til § 21

Til stk. 1 og 2

Fødevareministeren foreslås bemyndiget til at fastsætte tidspunktet for lovens eller dele af lovens ikrafttræden, og herunder at dele af loven kan træde i kraft på forskellige tidspunkter. Som følge heraf er det fundet hensigtsmæssigt, at ministeren for at sikre den nødvendige parallelitet mellem ikrafttrædelse og ophævelse ligeledes bemyndiges til at fastsætte tidspunktet for ophævelse af hele eller dele af den i stk. 2 omhandlede lov.

Til stk. 3

Med den foreslåede bestemmelse sikres på sædvanlig vis inden for tilskudslovområdet under Fødevareministeriet, at de lovbestemmelser, der ophæves i medfør af lovforslagets § 21, stk. 2, samt at de regler, der er udstedt i medfør af de lovbestemmelser, der ophæves, fortsat vil kunne finde anvendelse for tilsagn om tilskud bevilget på grundlag af ansøgninger, som er indgivet før ophævelsen af lovbestemmelserne.

Til § 22

Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.